

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

HANDELINGEN .

22-23-24-25-26-27-28

VERGADERINGEN VAN JANUARI 1993

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

DECREET OP DE PODIUMKUNSTEN

GEMEENTELIJK CULTURBELEID

INTERPELLATIES

NMBS

SINT-MICHIELSAKKOORD

SOCIAAL-ECONOMISCH BELEID BIJ EEN DALENDE CONJUNCTUUR

UNIVERSITAIR DECREET

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

VRAGEN OM UITLEG

WELZIJS- EN GEZONDHEIDSVoorzieningen in Vlaanderen

Inhoud

Nr. 22 **Woensdag 13 januari 1993**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 877

Begroting

Indiening en verwijzing, blz. 877

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 877

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 877

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 877

Verslag

Indiening, blz. 878

Jaarverslag

Indiening, blz. 878

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 878

Besluiten van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 878

Ministeriele besluiten

Indiening en verwijzing, blz. 878

Opmerking van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 879

Brieven van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 879

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 879

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 879

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 879

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 880

Ontwerp van decreet houdende regeling van de subsidiëring voor de werking en de infrastructuur van organisaties voor podiumkunsten

– 155 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 4

Voorstel van decreet van mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van organisaties voor podiumkunsten

– 70 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 880

Sprekers : de heer S. De Clerck, verslaggever, de heren P. Dewael, L. Hancké, mevrouw S. Creyf, de heren L. Dierickx, H. Coveliers, minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 898

Regeling van de werkzaamheden, blz. 910

Nr. 23 **Woensdag 13 januari 1993**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 911

Samenstelling van een commissie

Wijzigingen onder de plaatsvervangende leden, blz. 911

Motie van orde

Voorstel tot wijziging van de agenda, blz. 911

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, F. Dewinter, A. Denys, L. Hancké, E. Van Rompuy, J. Geysels

Motie van orde

Voorstel tot het verlenen van voorrang in openbare vergadering aan een voorstel van resolutie

Sprekers : de heren F. Dewinter, L. Hancké, E. Van Rompuy

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, van de wet van 3 augustus 1960 houdende toekenning van sociale voordelen aan de universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen, van de wet van 24 december 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1976-1977, van de wet van 7 april 1971 houdende de oprichting en de werking van de Universitaire Instelling Antwerpen en van de wet van 28 mei 1971 houdende de oprichting en de werking van het Limburgs Universitair Centrum – 241 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 915

Sprekers : de heer G. Vanleenhove, verslaggever, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, de heren C. Moors, L. Appeltans, I. Verleyen, J. Tavemier, minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 926

Voorstel van decreet van mevrouw A. Leysen en de heren H. Lauwers, L. Peeters en M. Van Peel houdende wijziging van het decreet van 24 juli 1991 houdende organisatie van het overleg en de inspraak in het gemeentelijk cultuurbeleid – 231 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 939

Sprekers : de heer L. Peeters, minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 940

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer V. Vautmans tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het door de minister gevoerde beleid inzake de ruimtelijke ordening, blz. 940

Sprekers : de heren V. Vautmans, J. De Mol, A. Denys, J. Ulburghs, minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 947

Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse

minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de deelname van scholieren aan betogingen, blz. 947

Sprekers : de heer F. Dewinter, minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer J. Caudron tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de slechte behandeling van bejaarden in sommige Vlaamse rusthuizen, blz. 949

Sprekers : de heren J. Caudron, P. Tant, mevrouw M. Aelvoet, de heer G. Antheunis, minister W. Demeester-De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. 956

Nr. 24 **Donderdag 14 januari 1993**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 957

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer W. Verreycken tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de zogenaamde wallonisering van Vlaamse bedrijven

Interpellatie van de heer J. Laverge tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over verklaringen van de minister-voorzitter van het Waalse Gewest inzake de Vlaamse tewerkstelling in bedrijven, blz. 957

Sprekers : de heren W. Verreycken, J. Laverge, A. Denys, P. Van Grembergen, H. Candries, P. Deprez, minister-president L. Van den Brande

Interpellatie van de heer L. Barbé tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het beleid van de GIMV, blz. 965

Sprekers : de heren L. Barbé, A. Denys, minister-president L. Van den Brande

Motie van aanbeveling, blz. 969

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de beslissing van de EG-Commissie in verband met de NV Aquafin, blz. 970

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, minister N. De Batselier

Motie van aanbeveling, blz. 977

Interpellatie van de heer F. Vergote tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het beleid inzake de slachthuizen in het Vlaamse Gewest, blz. 977
Sprekers : de heren F. Vergote, J. Tavernier, H. Olaerts, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 981

**Nr. 25 Donderdag 15 januari 1993
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 983

Samenstelling van commissies en werkgroepen

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 983

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de federale terugvordering van voorschotten op de gemeentebelasting

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de federale terugvordering op de gemeentebelasting, blz. 983

Actuele vraag van de heer M. Maertens tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de baggerwerken in de Westerschelde, blz. 986

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de personeelsproblematiek bij de n.v. Zeekanaal-Brussel, blz. 987

Actuele vraag van de heer F. De Man tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de toepassing van de Cultuurpactwet op het Vlaams Blok, blz. 988

Actuele vraag van de heer F. De Man tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over Agalev-documentatie inzake de ecotaks in het onderwijs, blz. 988

Actuele vraag van de heer S. Platteau tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de laattijdige betaling van

de gescopremies aan de lokale besturen, blz. 989

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het werkgelegenheidsbeleid, blz. 991

Actuele vraag van de heer E. Schuermans tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over Europese middelen voor de sanering van de voormalige mijn-terreinen, blz. 992

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verklaringen van de minister-president inzake de federalisering

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verklaringen van de minister-president inzake de federalisering

Actuele vraag van de heer J. Van Hautthem tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verklaringen van de minister-president inzake de federalisering

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verklaringen van de minister-president inzake de federalisering, blz. 994

Verwelkoming van een buitenlandse delegatie, blz. 999

Actuele vragen (Regl. art. 75) (Voortzetting)

Actuele vraag van de heer P. Hostekint tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de verbrandingsoven van IVIO te Izegem, blz. 999

Actuele vraag van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de toekomstige structuur van het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie, blz. 1000

Voorstel van resolutie van de heren F. Dewinter en J. Van Hautthem betreffende de verdere federalisering van België – 260 (1992-1993) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1001

Ontwerp van decreet houdende regeling van de subsidiëring voor de werking en de infrastructuur van organisaties voor podiumkunsten

– 155 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 1002

Hoofdelijke stemming, blz. 1005

Sprekers : de heren P. Dewael, P. Van Grembergen, L. Dierickx

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, van de wet van 3 augustus 1960 houdende toekenning van sociale voordelen aan de universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen, van de wet van 24 december 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1976-1977, van de wet van 7 april 1971 houdende de oprichting en de werking van de Universitaire Instelling Antwerpen en van de wet van 28 mei 1971 houdende de oprichting en de werking van het Limburgs Universitair Centrum

– 241 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4
Aangehouden stemmingen, blz. 1007
Hoofdelijke stemming, blz. 1009

Voorstel van decreet van mevrouw A. Leysen en de heren H. Lauwers, L. Peeters en M. Van Peel houdende wijziging van het decreet van 24 juli 1991 houdende organisatie van het overleg en de inspraak in het gemeentelijk cultuurbeleid – 231 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1010

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Tavernier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de plannen in verband met de hervorming van het hoger onderwijs, blz. 1011

Sprekers : de heren J. Tavernier, J. Demeulenaere, L. Appeltans, C. Moors, H. Schiltz, minister L. Van den Bossche

Actuele interpellatie van mevrouw M. Aelvoet tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de afbouw van de productie-eenheid van Comelco-Rotselaar en mogelijke maatregelen tot behoud van de werkgelegenheid

Actuele interpellatie van de heer A. Schellens tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de aangekondigde sluiting van en de overheidsteun aan de melkerij Lacsoons te Rotselaar, blz. 1018

Sprekers : mevrouw M. Aelvoet, de heer A. Schellens, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer L. Pierco, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1025

Nr. 26 **Dinsdag 26 januari 1993**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1027

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1027

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1027

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1027

Intrekking, blz. 1027

Besluit van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 1028

Ministeriele besluiten

Indiening en verwijzing, blz. 1028

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1028

Adviezen van de Minaraad

Indiening en verwijzing, blz. 1028

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1028

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 3.029

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1029

Samenstelling van commissies en van het Advies- en Overlegcomité Brussel en Vlaams-Brabant

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 1029

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer H. Candries tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staats-hervorming, over het Vlaamsonvriendelijk beleid van de NMBS, blz. 1029

Sprekers : de heren H. Candries, J. Ansoms, J. De Mol, L. Van Nieuwenhuysen, H. Van Dienderen, M. Didden, P. Van Grembergen, A. Denys, minister J. Sauwens

Motie van aanbeveling, blz. 1040

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen in Vlaanderen

Interpellatie van de heer J. Ulburghs tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het overheidsbeleid betreffende de integratiecentra in Vlaanderen, blz. 1040

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, E. De Groot, mevrouw L. Maximus, de heren J. Ulburghs, A. Arts, M. Didden, minister W. Demeester- De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1048

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1049

Nr. 27 **Dinsdag 26 januari 1993**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1057

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verklaringen van de minister in de pers betreffende de toekomst van Vlaanderen

Interpellatie van de heer L. Dierickx tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een interview van de minister in de pers betreffende de confederale toekomst van België

Interpellatie van de heer J. Gabriëls tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het gebrek aan samenhang binnen de Vlaamse regering

Interpellatie van de heer J. Van Hauthem tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitspraken van de minister inzake de verdere federalisering van België, blz. 1057

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, A. Denys, L. Dierickx, J. Valkeniers, J. Gabriëls, J. De Roo, E. Van Rompuy, P. Dewael, mevrouw M. Aelvoet, de heren A. Arts, J. Geysels, G. Annemans, J. Van Hauthem, H. Schiltz, J. Sleecx, L. Hancké, G. Moens, F. Vandenbroucke, J.-P. Van Rossem, H. Candries, minister-president L. Van den Brande

Motie van aanbeveling, blz. 1087

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1087

Nr. 28 **Woensdag 27 januari 1993**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1089

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over een vragenlijst inzake de etnische herkomst van leerlingen, blz. 1089

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de Raad van het Pluralistisch Onderwijs, blz. 1091

Actuele vraag van de heer F. Dielens tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de Brusselse lokale radio's, blz. 1092

Actuele vraag van de heer P. Hostekint tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de subsidievoorschotten uit het Vlaams Sportfonds, blz. 1093

Actuele vraag van de heer W. Cortois tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overname door de Vlaamse Maatschappij voor Afvalrecuperatie van de n.v. Grammet, blz. 1094

Actuele vraag van de heer J. Ulburghs tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de grondwaterkwaliteit in Limburg

Actuele vraag van de heer M. Didden tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de grondwaterkwaliteit in Limburg, blz. 1095

Actuele vraag van de heer J. Caudron tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de kwaliteit van de bruggen, blz. 1097

Voorstel van resolutie van de heren M. Olivier, J. De Mol, V. Vautmans, L. Van Nieuwenhuysen, R. Van Hooland en H. Van Dienderen betreffende het ondernemingsplan en de uitvoering van het tienjarrenplan van de NMBS
— 270 (1992-1993) — Nr. 1
Bespreking, blz. 1097

Sprekers : de heer E. Beysen, minister-president L. Van den Brande
Hoofdelijke stemming, blz. 1098

Motie van aanbeveling van de heer V. Vautmans tot besluit van de op 13 januari 1993 door de heer V. Vautmans gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het door de minister gevoerde beleid inzake de ruimtelijke ordening

— 261 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1099

Sprekers : de heren V. Vautmans, M. Didden, mevrouw M. Vogels

Motie van aanbeveling van de heer L. Barbé tot besluit van de op 14 januari 1993 door de heer L. Barbé gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het beleid van de GIMV

— 262 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1100

Sprekers : de heren L. Barbé, W. Verreycken, A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1102

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer S. Platteau tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de eis tot schadevergoeding van het chemiebedrijf Grace, blz. 1102

Sprekers : de heer S. Platteau, minister-president L. Van den Brande

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer C. Lisabeth tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het sociaal-economisch beleid bij een dalende conjunctuur, blz. 1105

Sprekers : de heren C. Lisabeth, A.

Denys, D. Van Mechelen, P. Dewael, E. Van Rompuy, F. Wymeersch, J. Geysels, H. Candries, P. Van Grembergen, G. Annemans, minister-president L. Van den Brande

Motie van aanbeveling, blz. 1122

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de stand van zaken betreffende een politiek gesprek met Nederland, blz. 1122

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, G. Annemans, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1127

Bijlage

Vraag om uitleg, blz. 1129

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 10.00 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend

BERICHTEN VAN VERHINDERING

W. De Vlieghe, H. Lauwers, J. Timmermans : gezondheidsredenen ;

P. Berben, F. De Man, L. Leclercq, H. Olaerts : ambtsverplichtingen ;

J. Geysels : familieverplichtingen.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
– 264 (1992-1993) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

- Ontwerp van decreet houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
– 265 (1992-1993) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.
- Ontwerp van decreet houdende aanvulling met een artikel 88 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
– 266 (1992-1993) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend

- Voorstel van decreet van de heer F. Dewinter houdende wijziging van de artikelen 43 en 44 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving
– 263 (1992-1993) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

Indiening

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend

- Voorstel van decreet van de heer F. Dewinter houdende wijziging van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw met het oog op de be- teugeling van de wildgroei van de islamitische gebedsplaatsen.
Verwezen naar het bureau.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren F. Dewinter en J. Van Hautthem betreffende de verdere federalisering van België
– 260 (1992-1993) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

Intrekking

De voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingetrokken :

- Voorstel van resolutie van de heren F. Dewinter en J. Van Hautthem betreffende de verdere fede-

Voorzitter

ralisering van België
— 260 (1992-1993) — Nr. 1.

BESLUIT VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Indiening

De voorzitter : Het volgende besluit van de Vlaamse Executieve werd ingediend :

- Besluit van de Vlaamse Executieve van 16 december 1992 houdende verdeling van respectievelijk een eerste en een tweede schijf van het provisioneel krediet ingeschreven onder Programma 91 : provisionele kredieten (01)) basisallocatie 00.01.91 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
-
-

MINISTERIELE BESLUITEN

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende ministeriële besluiten werden ingediend :

- Ministerieel besluit van 9 december 1992 tot herverdeling van basisallocaties binnen de sectie 35 — Algemeen Onderwijs en Vorming.

Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Ministerieel besluit van 18 december 1992 tot herverdeling van basisallocaties binnen de sectie 04 — Kabinetsuitgaven van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

- Ministerieel besluit van 21 december 1992 houdende overdracht van de financiële tegemoetkomingen verschuldigd in toepassing van het decreet van 12 juli 1990 van basisallocatie 01.02.69 naar basisallocatie 41.04.54.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
 - Ministerieel besluit van 24 december 1992 tot herverdeling van basisallocaties binnen de sectie 26 — Universitair Onderwijs.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
 - Ministerieel besluit van 24 december 1992 tot herverdeling van basisallocaties binnen de sectie 26 — Universitair Onderwijs.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
-
-

OPMERKINGEN VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende opmerkingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Opmerking N 14 J 840.657 B1 van 19 januari 1993 betreffende diverse ministeriële besluiten betreffende de herverdeling van basisallocaties in de programma's 07,08, 09, 14, 74, 82 en 86 van de algemene uitgavenbegroting 1992 van de Vlaamse Gemeenschap.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
 - Opmerking N 14 J 842.873 B1 van 25 januari 1993 betreffende diverse besluiten betreffende de herverdeling van basisallocaties in de programma's 04,26 en 35 van de algemene uitgavenbegroting 1992 van de Vlaamse Gemeenschap.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
-
-

ADVIEZEN VAN DE MINARAAD

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende adviezen van de MINA-Raad werden ingediend :

- Advies van de MINA-Raad van 7 januari 1993 met betrekking tot enkele aspecten van het voorontwerp van kaderdecreet Milieuhygiëne en met betrekking tot de wijze waarop het tot stand komt.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
 - Advies van de MINA-Raad van 7 januari 1993 over titel 1 — Milieuplaning van deel V — Besluitvorming van het voorontwerp van kaderdecreet Milieuhygiëne.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
 - Advies van de MINA-Raad van 7 januari 1993 betreffende de Indelingslijst van de als hinderlijk beschouwde bedrijven, volgens de NACE-code.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
 - Advies van de MINA-Raad van 7 januari 1993 in verband met de omzendbrief van 1 september 1992 aangaande het Gemeentelijke Milieuconvenant en aangaande het ontwerp van bijzondere overeenkomst tussen OVAM en de gemeenten.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
 - Advies van de MINA-Raad van 7 januari 1993 betreffende het ontwerp van Provinciaal Milieuconvenant.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
-
-

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten

Voorzitter

van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Arrest nr. 3/93 van 21 januari 1993 (rolnummers 350 en 369 tot 374) ;
- Arrest nr. 4/93 van 21 januari 1993 (rolnummer 346).

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en een prejudiciële vraag liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Rolnummer 443 ;
- Rolnummer 444 ;
- Rolnummers 447 tot 453 ;
- Rolnummers 459 tot 465 ;
- Rolnummers 468 tot 475 ;
- Rolnummers 477 tot 482 ;
- Rolnummer 494.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (Regl. art. 74)

Indiening

De voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- mevrouw M. Aelvoet, de heren V. Anciaux, G. Annemans, G. Anthuenis, L. Appeltans, L. Barbé, P. Berben, M. Bourgeois, X. Buisseret, H. Candries, M. Capoen, J. De Bremaeker, P. De Keersmaeker, J. De Roo, P. Dewael, F. Dewinter, M. Dillen, mevrouw V. Dua, de heren J. Gabriëls, F. Ghesquiere, M. Logist, M. Maertens, H. Marsoul, me-

vrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren M. Olivier, D. Ramoudt, F. Sarens, J. Valkeniers, B. Vandendriessche, F. Van den Eynde, H. Van Dienderen, P. Van Grembergen, R. Van Hoo-land, L. Van Nieuwenhuysen, E. Van Vaerenbergh.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES EN VAN HET ADVIESEN OVERLEGCOMITE BRUSSEL EN VLAAMS-BRABANT

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden

De voorzitter : Voor de Agalev-fractie is :

- in de commissie voor Financiën en Begroting de heer Tavernier als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Geysels ;
- in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken de heer Geysels als vast lid vervangen door de heer De Boeck ;

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer H. Candries tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over het Vlaamsonvriendelijk beleid van de NMBS

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Candries tot de heer Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over het Vlaamsonvriendelijk beleid van de NMBS.

De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de

minister, geachte collega's, ik druk mijn blijdschap uit over de opschorting van het aan de gang zijnde sociaal conflict bij de Spoorwegen. Wij stellen vast dat een conflict steeds op de rug van de gebruiker van de Spoorwegen wordt uitgevochten. De Spoorwegen bestaan ter wille van de reiziger en niet andersom. Het wordt dus tijd na te denken over andere, meer passagiersvriendelijke acties dan die die nu en in het verleden werden gebruikt, dikwijls met dubbel gevolg : nadelig voor de Spoorwegen én haar gebruikers. Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de SERV vraagt aandacht voor de mogelijke, ja zelfs waarschijnlijke benadeling van Vlaanderen en de Vlamingen naar aanleiding van de recente aankopen van de NMBS. Dat de SERV dit doet, is goed. Dat de SERV de aandacht van de Vlaamse regering en de Vlaamse Raad vraagt, is een duidelijk bewijs dat dit belangrijk adviesorgaan wel degelijk in de Vlaamse Gemeenschap geworteld is en de zorgen van de Vlaming deelt. De SERV is degelijk verankerd. Nauwelijks enkele weken geleden heb ik in de Vlaamse Raad over de verankeringsproblematiek in dit land gesproken. Ik heb toen gewezen op de grote verwarring ter zake, alsook op de noodzaak hierover in de Vlaamse Raad een grondig debat te voeren. Het debat naar aanleiding van 25 jaar Financieel Economische Tijd, waar ondermeer over de verankering werd gesproken, heeft nogmaals aangetoond hoe verward men daarover is en hoe eenzijdig deze problematiek soms wordt bekeken. Het is dus nodig in de Vlaamse Raad eens duidelijk de puntjes op de i te zetten en te zeggen waarom verankering belangrijk is. Vooraf moet echter de definitie van verankering precies worden omschreven.

Waar het woord verankering zelf eerder naar de scheep- of luchtvaart verwijst, kunnen wij toch even kijken naar wat er bij de NMBS loos is. Bij de Spoorwegen gebruikt men voor verankering remblokken, sabots. Het ongepast aanwenden van sabots wordt sabotage genoemd. U begrijpt dus waarom ik voorlopig de term verankering gebruik. De NMBS is als

Candries

een ballon waarvan de verankeringskabels zijn doorgebroken en dus ongecontroleerd de hoogte inschiet. De lokale mobiliteitsproblematiek wordt ontvlucht, alle sociale engagementen achter zich latend, op weg naar internationale hoogten. Ligt Vlaanderen dan in de weg van de NMBS ? Daar denkt men blijkbaar zeer autonoom. Wat daarbij echter uit het oog wordt verloren, is dat de klant koning is. Dat geldt voor elke onderneming, ook voor de NMBS. Men zou daar dus best rekening mee houden. Het ziet er nu naar uit dat de NMBS alleen oog heeft voor de internationale dimensie van zijn activiteiten, met de SST als pronkstuk. Dit is echter tot mislukken gedoemd, zeker als er geen doeltreffende relatie wordt uitgebouwd tussen dit internationale netniveau en de nationale en de lokale niveaus. Die drie zijn immers complementair, kunnen mekaar niet missen. Het is dan ook totaal onbegrijpelijk dat er geen hecht contact bestaat tussen de NMBS en de gewesten, gewesten die voor het lokaal openbaar vervoer bevoegd zijn. Vooral nu de mobiliteitsproblematiek op alle niveaus wordt erkend als één van de prioritaire uitdagingen voor onze moderne samenleving, roept dit vragen op.

Wordt het project STAR-21 volledig afgeschoten ? Wordt het opgeofferd aan de hogere prioriteit voor de integratie van de SST ?

Bij de bespreking van de SST-plannen in het federale parlement werd steeds voorgehouden dat de SST niet op de rug van de gewone treingebruiker zou worden uitgevoerd. Sindsdien hoort men niet meer spreken over STAR-21. Men kan zich dan terecht afvragen of de NMBS het nog ernstig meent met haar sociale opdrachten. Is de NMBS nog werkelijk bereid een bijdrage te leveren voor de oplossing van de mobiliteitsproblematiek in dit land ?

De recent bekendgemaakte investeringen, de sluiske oudejaarsaankoop van 163 rijkstuijgen en 120 motorrijkstuijgen brengen in elk geval de STAR-21-plannen en de lange-termijn-voor-

zoningen 1991-2000 in de war. Wordt er gespeculeerd op meer overheidsbijdragen ?

In afwachting zit men echter met een uitgavenoverschrijding van zowat 25 miljard frank. Dit zet vraagtekens achter de haalbaarheid van enkele belangrijke Vlaamse eisen, elementen die aan de basis zullen moeten liggen van elke oplossing van de mobiliteitsproblematiek in Vlaanderen.

De SERV stelt onomwonden dat de NMBS Vlaanderen benadeelt, wat niet de eerste keer is. Het reeds voor Vlaanderen nadelige tienjarenplan zou ook nu nog eens op een voor Vlaanderen nadelige manier worden toegepast.

De beslissing van de raad van bestuur om voor 32 miljard frank nieuwe motorstellen en rijkstuijgen aan te kopen die niet zijn opgenomen in het investeringsplan, schaadt de Vlaamse belangen. Men kan vragen stellen naar de mogelijkheid voor verdere capaciteitsuitbreidingen naar Brussel toe, wat zeer belangrijk is in het kader van onze mobiliteitsproblemen. Zullen de verbindingen van Limburg naar Brussel worden versterkt ? Quid inzake de elektrificatie van een aantal belangrijke spoorverbindingen, bijvoorbeeld Herentals-Neerpelt ? Zullen nog middelen worden uitgetrokken voor de verbetering van het reizigersonthaal ? Kan men met andere woorden een aantal elementen waarmaken die de aantrekkingskracht van het spoorverkeer vergroten ?

Het ondernemingsplan 1993-1996 biedt onvoldoende garanties voor een uitbreiding van het marktaandeel van de Spoorwegen op die vervoermarkt. Essentiële verbeteringen van het spoorwegaanbod vallen mager uit, zelfs al ligt het zwaartepunt van de vervoersactiviteiten in Vlaanderen.

De steen des aanstoots is het uitblijven van de afstemming van het spoorwegaanbod op het beleid van de gewesten inzake het stads- en streekvervoer.

Dit gebrek aan coördinatie is drama-

tisch wanneer men het goed meent met de oplossing van de mobiliteitsproblemen. Het is goed dat de SERV onze aandacht hiervoor vraagt. Ook naar aanleiding van het bekendmaken van het project STAR-21 waarschuwde de SERV voor een gebrek aan tegemoetkoming aan de Vlaamse mobiliteitsnoden. Volgens mij bleven de Vlaamse Raad en de Vlaamse regering op dat ogenblik te passief. Immers, wanneer wordt vastgesteld dat men zonder protest een vinger kan afrukken, dan riskeert men de volgende keer een arm kwijt te raken. De vraag die men zich ter zake stelt is : welk effect zal de beslissing van een paar dagen geleden hebben op de mobiliteitsproblemen in Vlaanderen ? Er schort duidelijk iets aan de coördinatie inzake het vervoerbeleid. Er is onvoldoende overleg tussen de internationale, de nationale en de lokale niveaus. Statistieken tonen aan hoe belangrijk het lokale verkeer is voor de algemene vervoerproblematiek. En toch houdt de NMBS hiermee geen rekening !

Dat kan niet langer. Deze materie is duidelijk stof voor overleg tussen de Vlaamse en de federale overheid. De vraag rijst of in deze omstandigheden het gehele regionale vervoer niet zou moeten gefederaliseerd worden en overgedragen of tenminste aangepast aan de gewestelijke bevoegdheid. Het is duidelijk dat er op de scheidingslijn tussen de gewestelijke bevoegdheid en de federale bevoegdheid hiaten zijn. Immers, als er in overleg met de federale overheid, in dit geval met de NMBS, geen coördinatie plaatsheeft, zal het gewestelijke niveau niet in staat zijn die problemen op te lossen. Vanzelfsprekend kan een federalisering van het spoorvervoer ertoe leiden dat de NMBS dezelfde weg zal opgaan als Sabena. Dat is nog een andere discussie, maar het brengt ons eens te meer tot de verankeringsproblematiek.

Mijnheer de minister, tot slot wens ik enkele concrete vragen te stellen.

Welke is de visie van de Vlaamse regering inzake de rol van de Spoorwegen in het mobiliteitsplan ? Welke stappen heeft de Vlaamse regering ondernomen of zal ze nog onderne-

Candries

men om de Vlaamse belangen in de ruimste zin van het woord ten aanzien van de NMBS-plannen te verdedigen ?

Zal de Vlaamse regering bij de NMBS aandringen op een correct bijhouden van de financiële kosten en opbrengsten van de verschillende diensten in de gewesten ?

Welke zijn de mogelijkheden inzake de belangrijke prioriteiten op het vlak van de infrastructuur die vanuit Vlaanderen worden vooropgesteld en niet in het investeringsplan werden opgenomen ? Hierbij denk ik in eerste instantie aan de modernisering van de Ijzeren Rijn en een tweede toegang tot de haven van Antwerpen.

De voorzitter : De heer Ansoms heeft het woord.

De heer J. Ansoms (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, graag sluit ik mij namens onze fractie aan bij de zoëven door collega Candries geformuleerde oproep tot meer Vlaamse slagkracht ten aanzien van het NMBS-beleid in het algemeen en meer specifiek ten aanzien van het **ondernemingsplan 1993-1996**.

Het ondernemingsplan dat eerstedaags door de beheerraad van de NMBS zal worden goedgekeurd, is immers tot stand gekomen in uitvoering van het beheerscontract tussen de federale overheid en de NMBS. Dit beheerscontract wordt door onze partij gesteund.

Het is echter duidelijk dat dit **ondernemingsplan** het spoorwegbeleid voor de volgende jaren zal vastleggen. Daarom moet Vlaanderen erop toezien dat wij ons rechtmatig deel ontvangen. Lapidair uitgedrukt betekent dit meer dan de helft, want 60 percent van de reizigers zijn Vlamingen en 40 percent van het goederenverkeer wordt alleen door de Antwerpse haven gegenereerd.

Indien sommige geruchten en persberichten bewaarheid worden, vrees ik dat Vlaanderen zal gerold worden en

niet alleen door de aankoop van het rollend materieel. Ik kan nog andere voorbeelden geven. Sta mij toe ze te ontwikkelen, ten eerste, de voorgenomen sluiting van stations en lijnen, die een gevaar inhoudt ; ten tweede, de personeelsafvloeiingen en, ten derde, de uitvoering van het investeringsplan .

Bovendien, wanneer er over een Vlaamse strategie wordt gesproken, moeten wij meer slagkracht aan de dag leggen ten aanzien van andere problemen, zoals de inschakeling van het spoor in het voorstadsverkeer-Brussel of de spoorgrensovergangen. Ik heb echter te weinig spreektijd om daarop in te gaan. Ik zal dus enkel uitweiden over de drie eerste facetten.

Ten eerste, de voorgenomen sluiting van sommige stations en lijnen. Onder druk van de publieke opinie zou de raad van bestuur zich uiteindelijk beperken tot de sluiting van 36 stations en één lijn, hoewel de oorspronkelijk vooropgestelde aantallen veel hoger lagen. Indien wij trouwens terugrijpen naar vroeger gehanteerde normen, namelijk minder dan 200 reizigers per dag, dan komen er zowat 220 reizigers per dag, dan komen er zowat 220 stations in gevaar.

Tweeënzeventig hiervan liggen in Vlaanderen, tien in Brussel en honderdzesendertig in Wallonië. Van de negen minst rendabele liggen er zes in Wallonië en slechts drie in Vlaanderen.

Onze partij vindt niet dat het besparingsbeleid van de NMBS zich in de eerste plaats moet richten op het sluiten van stations of lijnen om de structurele tekorten weg te werken. Neen, het moet zich richten op een betere en meer doelmatige organisatie van de activiteiten die niet rechtstreeks de kwaliteit van de treindiensten aantasten. Wij denken hierbij onder andere aan een betere organisatie van de werkplaatsen, de beperking van de algemene administratie, de vermindering van de produktiekosten, de verkoop van overtollige eigendommen enzovoort.

Wanneer dan toch stations en lijnen

dienen te worden afgeschafte, dan zijn wij daar niet principieel tegen. Het moet echter wel gebeuren op basis van objectieve normen die overal eenduidig worden toegepast. Dit vereist dat, ten eerste, de NMBS haar beleid steunt op een **beheersboekhouding** die het mogelijk maakt voor elke plaats en elke activiteit de kosten en de tekorten te kennen ; en ten tweede, dat er duidelijk wordt aangegeven dat de sluiting past in een meer offensieve strategie naar de **vervoermarkt**, met andere woorden dat de overgebleven treindiensten worden uitgebreid en versneld.

In bovengenoemde context is het dus mogelijk stations of lijnen af te schaffen op basis van objectieve criteria en niet volgens de bekende **wafelijzertechniek**.

Wat de personeelsafvloeiingen betreft, wens ik het volgende te onderstrepen. Niettegenstaande de openvolgende besparingsplannen van de jaren tachtig, kwam er toch heel wat personeel bij. De directie wenst op termijn tot een totaal van 40.000 werknemers te komen, wat onvermijdelijk afvloeiingen tot gevolg heeft. De voorstellen ter zake worden dezer dagen aan de vakbonden voorgelegd. In dit verband betreur ik het ten zeerste dat nog enkele werknemersorganisaties een staking overwegen. Wij zijn ervan overtuigd dat een dergelijke ingreep alleen maar verliezers kent. Het komt noch de werknemers, noch het schoolverkeer, noch de NMBS, noch het toch al wankel imago ten goede. Wij hopen dan ook dat de leiders van de organisaties die nog twijfelen, uiteindelijk wijs worden en de staking afblazen.

Ook ten aanzien van de voorgenomen afvloeiingen moeten wij **onevenwichten** vaststellen. Immers, het teveel van werknemers is niet uit de lucht komen vallen, maar werd bewust gecreëerd door de toenmalige verkeersministers Spitaels en Féaux die in de jaren tachtig, er 7 tot 8.000 werknemers aanwierven. Daardoor ontstond een onevenwicht tussen Vlaanderen en Wallonië van ongeveer 1.600 werkplaatsen. Indien men dus de oorzaken van de verliezen van de NMBS structureel wil aanpakken,

Ansoms

dan kan dit zeker niet ten nadele van Vlaanderen

Ten slotte ga ik kort in op de uitvoering van het tienjarenplan, waarnaar collega Candries al heeft verwezen. Hoewel mijn spreektijd haast op is, wil ik toch nog dit zeggen. Het is duidelijk dat in het kader van het investeringsplan Vlaamse projecten systematisch achteruit worden geschoven. Zo werd de aanleg van de Noord-Zuidtunnel in Antwerpen, een belangrijke infrastructuur, dat in het meerjarenplan reeds in 1993 op kruissnelheid moet komen, verschoven naar een latere datum. Indien de uitvoering van een project wordt vertraagd, dan moet het worden vervangen door een ander Vlaams project. Samen met collega Candries dringen wij aan op een strategie ter zake vanuit Vlaanderen. Graag vernamen wij hoe de regering daaraan inhoud en uitvoering wil geven.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, bij sociale conflicten wordt vaak, met de vinger gewezen naar degenen die het conflict denken te kunnen oplossen door middel van een staking, met andere woorden naar de vakbonden. Ik vraag mij af of die boze vinger ook eens niet moet gericht worden naar het management.

Ik herinner er u aan dat er in 1991 minstens twaalf sociale conflicten zijn geweest bij de NMBS. In een normaal privé-bedrijf is zoiets niet mogelijk en zou het niet lang duren vooraleer de manager zou worden gevraagd op te stappen. Ik meen dat men van dat probleem dringend werk moet maken.

Wij moeten vaststellen dat het aankopen van treinrijtuigen en locomotieven, voor een bedrag van 30,2 miljard frank, het gehele tienjarenplan op de helling heeft gezet. Hoe is het mogelijk dat een nationaal minister dit contract kon ondertekenen zonder de financiële gevolgen ervan in te calculeren in het tienjarenplan, dat

trouwens bij koninklijk besluit was vastgelegd en waarbij de politieke evenwichten die men had betracht, duidelijk werden verstoord.

In de eerste voorstellen dacht men er zelfs aan de traditionele verdeling 60 N/40 F te doorbreken en werd een regeling 58 N/42 F naar voren geschoven. Intussen werd deze idee opgegeven en dreigt het gevaar dat men zeer strategische projecten — voor Vlaanderen althans — gaat schrappen of verschuiven. Dat is het belangrijke probleem dat thans voorligt.

In een mondelinge vraag van 6 januari heb ik aan de nationale minister gevraagd wat de financiële weerslag hiervan was. Vermits ik daar geen antwoord op kreeg, heb ik op 14 januari een interpellatieverzoek ingediend, dat deze week zal worden behandeld in de commissie voor de Infrastructuur van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Men gaat hier een beetje voorbij aan de aankoop van deze treinstellen, maar het grote nadeel ervan is dat men, onder het mom van de tewerkstelling, de NMBS als proefkonijn gebruikt voor een aantal types rijtuigen en locomotieven die nog volledig ontwikkeld moeten worden.

Concreet betekent dit dat de NMBS zal worden opgezadeld met kinderziekten die zelfs de vergelijking niet zullen doorstaan met de dubbeldekkers, waarover ieder treinreiziger klaagt. Dat waren ook projecten die volledig in ontwikkeling waren en waar de NMBS als proefkonijn heeft gediend.

Het is voor de regering vermoedelijk zeer moeilijk op het ondernemingsplan te reageren, want her en der en van dag tot dag worden de documenten ter zake gewijzigd. Men kan zeggen dat de NMBS op dat vlak geen constante maatschappij is en dat de vraag naar een zinvol beleid eerder aan de raad van bestuur van de NMBS moet worden gesteld.

Ik meen ook dat het weinig zinvol is te besparen bij de Spoorwegen indien achteraf het vervoer, dat bij de Spoorwegen wegvalt, moet worden

opgevangen door De Lijn. Door het aankopen van rijtuigen voor meer dan 30 miljard frank, gaat men voorbij aan de normale vervoerstaak van de NMBS. Door het doorkruisen van het eigen tienjarenplan doorbreekt men de reeds bereikte evenwichten.

Ik voeg hieraan toe dat er zich ook op juridisch vlak een aantal problemen voordoen. Het tienjarenplan was bij koninklijk besluit vastgelegd en de nationale minister wist dat het door de beslissing tot aankoop voor 30 miljard frank moest worden gewijzigd.

Wat de strategie voor Vlaanderen betreft, lijkt het mij noodzakelijk dat de Vlaamse regering zich vooraf akkoord verklaart, ten eerste, over de strategische opties voor Vlaanderen; ten tweede, over de timing van de investeringen en, ten derde, over de zin van de aankoop van nieuwe rijtuigen voor een bedrag van 30,2 miljard frank. Het is in ieder geval geen gemakkelijke optie.

Het leggen van prioriteiten zal waarschijnlijk ook moeilijkheden opleveren. De verschillende belangen zullen dan ook tegen elkaar moeten worden afgewogen.

In het investeringsbudget wordt voor niet minder dan 18,6 miljard frank geschrapt, namelijk 15,9 miljard frank in het reizigersverkeer en 2,6 miljard frank in het goederenverkeer. Op deze wijze worden alle geplande uitbreidingen van capaciteit naar 1998 verschoven, onder meer Brussel-Ottignies, Brussel-Lombeek, Landen-Alken. Dit geldt eveneens voor de nieuwe verbindingen te Leuven en vanuit Schuman richting Schaarbeek en Watermaal.

Op de begroting ten voordele van het reizigersonthaal — en ook de heer Ansoms heeft hierop gewezen — wordt 3,2 miljard frank bespaard op een budget van 6,7 miljard frank.

Iedereen zal onmiddellijk inzien waar de prioriteiten worden gelegd. De NMBS zegt dat de klant de allerbekwaamste factor is, maar het zijn precies de belangen van de klant die allereerst in het gedrang komen. Het oorspronkelijk evenwicht wordt ook

De Mol

nog door andere prioriteiten verstoord. Concreet betekent het dat de TGV-werken de topprioriteit worden ; in tweede volgorde komt de uitbouw van het net voor het binnenlandse verkeer. Op deze wijze komt er van STAR 21 en RER niet veel in huis.

De voorzitter : Mijnheer De Mol, gelieve uw uiteenzetting te beëindigen.

De heer J. De Mol : Wanneer men effectief het mobiliteitsprobleem wil oplossen, kan het niet op een dergelijke manier gebeuren.

Deze opmerkingen gelden eveneens voor het goederenverkeer en voor de uitbouw van het vormingsstation Antwerpen-Noord. Op dit vlak is er niet alleen een verkeerde raming, maar de verschuiving in de timing levert ook bijkomende problemen op.

Mijnheer de voorzitter, wanneer ik het over de provincie Limburg heb, meen ik ook in uw naam te mogen spreken. Voor zover dit nog mogelijk is, wordt in de provincie Limburg het goederenverkeer nog meer afgetakeld. Niet alleen de verbinding met Leuven is voor deze provincie zeer belangrijk, maar ook een snelle verbinding tussen Brussel en Hasselt, de IJzeren Rijn, het elektrificeren van de spoorlijn Hasselt-Neerpelt die naar 1998 wordt verschoven, het zijn allemaal zaken die totaal onaanvaardbaar zijn en op zijn minst een Limburgse reactie zullen uitlokken.

Binnen dit korte tijdsbestek kunnen niet alle elementen worden aangegeven. Wij hebben ons dan ook beperkt tot de belangrijkste items. De vraag is of desnoods een interministeriële conferentie in verband met infrastructuur de wensen van Vlaanderen hard zal kunnen maken. Men kan zich ook afvragen of een dergelijk overleg niet moet worden geïnstitutionaliseerd. Alleen al de vraag stellen, ligt niet ver van een regionale benadering van de NMBS.

De voorzitter : Mijnheer De Mol, u moet besluiten.

De heer J. De Mol : Mijnheer de

voorzitter, ik concludeer. De NMBS blijft Vlaanderen discrimineren. De vraag naar federalisering rijst meer en meer. Door op deze wijze verder te gaan, komt de federalisering dan ook steeds dichterbij.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is niet de eerste keer dat de SERV spontaan adviezen uitbrengt, aangezien het STAR 21-plan en het tienjarenplan van de NMBS vroeger reeds het onderwerp waren van de SERV-kritiek.

De manier waarop de NMBS bij de uitvoering van het tienjarenplan en het ondernemingsplan andermaal Vlaanderen benadeelt, is dus niet nieuw. De beslissingen tot aankoop van nieuw rollend materieel voor het reizigersvervoer brengen echter een aantal Vlaamse projecten van het tienjarenplan in het gedrang en dat begint blijkbaar zelfs de werkgevers en werknemers in Vlaanderen hoog te zitten.

Collega Candries heeft deze onweerlegbaar belangrijke projecten voor Vlaanderen opgesomd, die ik dus niet zal herhalen.

Inmiddels wordt met het beheersplan het treinaanbod verder ingekrompen en de lokale bedieningen verder afgebouwd. Alleen de hoge snelheidstrein blijft de status van heilige koe behouden en dat op een ogenblik dat onze wegen dichtslibben en het spitsuur haast niet meer te onderscheiden is van de daluren.

Het zal voor iedereen duidelijk zijn dat het spoor een uitstekend alternatief vormt om zowel de goederenstroom als het personenvervoer vlot en op een minder milieubelastende wijze gaande te houden. Daaruit zou dan moeten volgen dat het aanbod van de NMBS op het vlak van het streek- en het voorstedelijk reizigersvervoer minstens moet worden gehandhaafd en zelfs uitgebreid. Bovendien moeten ook de prijzen aantrekkelijk worden.

Met het ondernemingsplan schijnt men echter een andere richting in te slaan, aangezien het op inperkingen is gericht.

Op basis van de door ons verzamelde gegevens, worden — op een wijze die toch niet erg wetenschappelijk kan worden genoemd — stations gesloten, lijnen afgeschaft en diensten ingekrompen, zonder duidelijk zicht op de toekomst voor de lokale bedieningen.

Het is correct dat de NMBS met een structureel tekort wordt geconfronteerd, dat nog kan toenemen in geval geen maatregelen worden getroffen. Bijgevolg moet er worden geherstructureerd en gerationaliseerd. Indien dat zou gebeuren op basis van objectieve bedrijfseconomische en financiële gegevens zou dat vooral in Wallonië worden gevoeld, wat in dit land natuurlijk niet mogelijk is. Immers, indien in het zuiden moet worden ingekrompen dan dient dat ook in het noorden te gebeuren, hoe onlogisch dat ook moge zijn. Dat is nog altijd eigen aan dit land.

In het globaal mobiliteitsbeleid, dat een noodzaak is voor het in oppervlakte beperkte en dichtbevolkte Vlaanderen, kan het nochtans niet anders dan dat het spoor een belangrijke plaats bekleedt. Van de regering mag dus een duidelijke visie worden verwacht over de rol van de Spoorwegen in dat mobiliteitsbeleid. Zolang de Spoorwegen echter een nationale materie blijven, kan er geen echt globaal Vlaams mobiliteitsbeleid tot stand komen. Immers, een nationaal spoorbeleid houdt ook rekening met Waalse noden, die niet noodzakelijk dezelfde zijn als die in Vlaanderen. Het aanbod kan dan ook niet op een dynamische wijze op de Vlaamse vraag worden afgestemd.

Een mobiliteitsbeleid vergt bovendien een correct overzicht van de kosten en opbrengsten van de verschillende vervoersvormen en hun diensten in de gewesten. Die van de NMBS ontbreken evenwel. Denkt u die te krijgen en hoe denkt u die te bekomen ?

Er is natuurlijk het aspect van de te-

Van Nieuwenhuysen

werkstelling. De NMBS heeft steeds een tewerkstellingsbeleid gevoerd dat de Walen bevoordeelde. Ik denk hierbij niet enkel aan de taalkaders, maar ook aan de geografische inplanting van bepaalde activiteiten. Nu er verder wordt afgebouwd, zou het maar logisch zijn dat de wanverhoudingen worden rechtgezet en dat het Vlaamse aandeel in het werknemersbestand een weerspiegeling wordt van de omvang van de vervoersactiviteiten in Vlaanderen, van het aantal reizigers en het goederenvervoer, evenals van de opbrengsten.

Ten slotte, zijn er nog de belangrijke projecten op het vlak van het internationaal vervoer, waarop ik nu niet dieper zal ingaan.

Mijnheer de minister, collega's, wij beleven een periode waarin allerlei verklaringen worden afgelegd over zaken die nog moeten worden verwezenlijkt al dan niet vóór de definitieve stemming van het Sint-Michielsakkoord. Ik had van u dan ook graag een verklaring gehoord over de regionalisering van de NMBS. Ten slotte, de regionalisering van de voormalige Buurtspoorwegen was toch ook geen debâcle. Vindt u en de regering ook niet dat de regionalisering van het spoor onontbeerlijk is, wil de Vlaamse regering greep hebben op een globaal mobiliteitsbeleid? Mijnheer de minister, het zal u duidelijk zijn dat voor het Vlaams Blok het antwoord op deze vraag niet anders dan positief kan zijn.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er is hier al heel wat kritiek geuit op de stakers en de NMBS-leiding. Ik ben van mening dat we heel duidelijk kritiek moeten uitoefenen op de beheersovereenkomst die de opdracht van de NMBS verkeerd definieert en veel te weinig de klemtoon legt op de noodzaak van de lokale of regionale lijnverbindingen. De NMBS stelt bovendien veel te weinig middelen ter beschikking voor de exploitatie en de investeringen.

De groenen roepen de vakbonden en het personeel op om niet de verkeerde mensen, namelijk de reizigers, te gijzelen. Wij roepen hen op om creatieve strijdvormen te ontwikkelen. De betaalstaking, waarbij reizigers gratis gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer, lijkt ons een heel geschikt actiemiddel.

De groenen zijn het eens met de kritiek van de SERV die zegt dat dit ondernemingsplan te weinig garanties biedt voor een betere positie van de Spoorwegen op de vervoersmarkt. Wij moeten deze vervoersovereenkomst eens van dichtbij bekijken. In Nederland gaat de overheid de volgende jaren meer dan 100 miljard frank uittrekken enkel en alleen voor het regionale verkeer, voornamelijk in de Randstad. In het kader van het tienjarenplan wordt in ons land voor alle functies, ook voor het goederen-transport, 178 miljard frank uitgetrokken in de komende tien jaar. In verhouding is dat dus heel wat minder.

De feiten zijn er dan ook. Het veel offensievere beleid van de Nederlandse Spoorwegen zorgde de laatste vijf jaar voor een groeiend aantal reizigers, meer bepaald een toename met één kwart. Men heeft in Nederland veel scherpere doelstellingen die ook het sociale en het ecologische aspect in rekening brengen. Algemeen wordt aangenomen dat tegen het jaar 2010 er een groei van zowat 70 procent zou kunnen zijn van het autoverkeer. De Nederlandse overheid heeft in haar tweede verkeers- en vervoersschema duidelijk gesteld dat dit moet worden gehalveerd. Als ecologist denk ik dat dit zelfs nog onvoldoende is om het broeikas-effect te voorkomen.

Ik stel vast dat de overheid in Nederland een duidelijke doelstelling vooropstelt en dat ze ook maatregelen neemt, onder andere de bevordering van het openbaar vervoer, om die doelstelling te halen. In ons land hebben wij STAR-21 dat amper een groei nastreeft van 50 procent van het aantal reizigers dat gebruik maakt van het spoor. Slechts 10 procent van de verplaatsingen worden door de trein verzekerd. Als het spoorver-

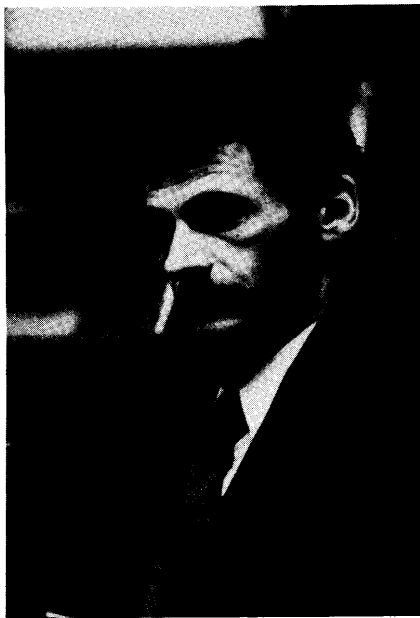
keer maar met 50 procent groeit en het verkeer in 't algemeen met 70 procent, dan zal het al armzalige aandeel van de Spoorwegen proportioneel nog verder dalen. Het zal onder de 10 procent zakken !

STAR-21 is zo weinig ambitieus dat het accepteert dat het autoverkeer de volgende jaren een nog groter aandeel van het verkeer zal verzekeren. De doelstellingen van het ondernemingsplan zijn nog beperkter dan die van het STAR 21-plan. Collega De Mol heeft dat terecht beklemtoond. Het ondernemingsplan kent de absolute prioriteit toe aan de SST en in bijkomende orde aan de grote verbindingen met Brussel. De lokale verbindingen blijven echter volledig in de kou staan.

Mijnheer de minister, bij de voorstelling van het Verkeers- en Vervoersplan -Vlaanderen hebt u voorgesteld dat de gemeenten financieel zouden worden aangemoedigd door de Vlaamse regering voor het opstellen van een verkeersplan. Vormen de afschaffingsplannen van de NMBS geen uitstekende gelegenheid om dat project te concretiseren? Kunnen de gemeenten die willen onderzoeken of ze in hun verkeersplan een serieuze rol kunnen toebedelen aan de Spoorwegen, daarvoor op financiële ondersteuning van de Vlaamse regering rekenen?

Collega's, sinds november voer ik gesprekken met andere fracties om een voorstel van resolutie ter zake bij de Vlaamse raad in te dienen. Volksunie en SP ondertekenden samen met Agalev een resolutie die de regionale functie van de NMBS onderstreept. Dit standpunt ligt in de lijn van wat de SERV daarover heeft gezegd.

Met het oog op de vergadering van de raad van bestuur van de NMBS van vrijdag aanstaande durven wij aandringen op het uitstellen van iedere beslissing over de personeelsvermindering en over de dienstverlening. Andere collega's hebben al aangeklaagd dat de NMBS bij het sluiten van bepaalde stations en het afschaffen van bepaalde lijnen met de natte vinger te werk gaat. Dat beantwoordt niet aan de in het beheerscon-

De heer L. Van Nieuwenhuysen (VB), secretaris van de Raad, pleitte voor de federalisering van de NMBS

tract vooropgestelde normen, want die vraagt een grondige studie vooraleer te beslissen. Vandaar stelt de resolutie voor aan de Vlaamse raad om aan te dringen op een bezinningsperiode tot eind april. De nieuwe dienstregeling kan dan nog rekening houden met eventuele sluitingen, maar de beslissingen zullen dan toch beter kunnen worden voorbereid.

Mijnheer de minister, zal de Vlaamse regering dit pleidooi van enkele fracties in het Vlaamse parlement ondersteunen en een bezinningsperiode tot eind april bepleiten ?

Mijnheer de minister, u heeft gepleit voor overleg met De Lijn. Heeft dat overleg ook plaats gevonden ? Zo neen, is dat dan geen bijkomende reden om op die bezinningsperiode aan te dringen ?

Ik wil graag de fracties die hun standpunt over het voorstel van resolutie nog in beraad houden, uitnodigen positief te reageren en de **hoogdringendheid** te steunen die de groenen

vragen. Het Vlaams parlement moet zich immers vóór vrijdag uitspreken, zo deze resolutie enig effect wil ressorteren.

De voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zou mij willen aansluiten bij de heer Van Dienderen voor wat betreft de samenwerking tussen De Lijn en de NMBS. Al bespreken we een onderwerp dat in feite thuishoort op het nationale niveau, toch neem ik aan dat het vervoerbeleid in het algemeen en het spoorbeleid in het bijzonder alle Vlamingen aangaat. Er kunnen daarover dus terecht vragen in de Vlaamse Raad worden gesteld.

Op de eerste plaats zou ik willen vernemen op welke manier het gesprek tussen de Vlaamse regering en de NMBS op dit ogenblik wordt gevoerd.

Ik stel immers vast dat De Lijn niet alleen korte, maar ook middellange verbindingen verzekert. Ik denk daarbij aan de verbindingen tussen Maaseik en Brussel en van Maaseik over Bocholt en Brussel naar Antwerpen, met Houthalen als draaischijf.

Zou het niet meer aangewezen zijn dat De Lijn zich toelegt op het organiseren van snelle verbindingen tussen deze ver afgelegen bestemmingen en de dichtst bijgelegen **spoorwegstations**, in casu Hasselt of Genk ? Zo kan het verkeer vlotter worden georganiseerd.

In de loop van vorige week heb ik de visu kunnen vaststellen dat De Lijn een uur nodig heeft om van Brussel naar Leuven te rijden vooraleer naar Limburg te kunnen doorsteken. Ik zat toevallig met mijn wagen achter een bus op dit traject. Het heeft meer dan een uur geduurd vooraleer we Leuven bereikten. Het heeft geen zin om zo een verbinding te organiseren. Het zou veel eenvoudiger zijn om van Brussel naar Hasselt of Genk te sporen en daar een bus te nemen, die snel ter bestemming komt. Dat is een

goede organisatie. Waarom wordt dat niet georganiseerd ?

- **De heer Olivier, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.**

Mijn tweede vraag heeft betrekking op het onderwerp van de interpellatie van de heer Candries. Ik vermoed dat het SERV-advies van vorige week over het NMBS-ondernemingsplan de aanleiding is geweest van deze bespreking ? De Vlaamse Raad moet zich niet direct uitspreken over dit ondernemingsplan, maar we hebben wel ooit advies moeten uitbrengen over het NMBS-investeringsplan. Ik vraag mij af of dat ondernemingsplan nog verder wordt uitgevoerd door de NMBS en of het advies van de Vlaamse regering dat aan de beslissing van nationale regering in juli 1991 voorafging, nog wordt gevolgd. Wij stellen immers vast dat een aantal investeringen op de lange baan worden geschoven. Daarbij denk ik aan de investeringen voor de lijn Mol-Neerpelt en de lijn Mol-Hasselt, waarvoor preciese bedragen voor 1992 en 1993 waren gepland, maar waarvan de uitvoering niet is gepland. Ook over de fameuze bocht van Leuven doen de wildste geruchten de ronde. Over dit voor de SST en voor het binnenlandse verkeer zo belangrijke zenuwknoppunt in het investeringsplan ontstaan nu blijkbaar andere meningen bij de NMBS.

Wat is momenteel het voorwerp van het advies aan de NMBS-overheid ?

Mag ik aan de Vlaamse regering vragen oog te hebben voor haar eigen adviezen en voor de uitvoering van het NMBS-investeringsplan voor de volgende tien jaren. Met de uitvoering van dit plan staat of valt immers de realisatie van de Vlaamse spooras.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, er werd terecht opgemerkt dat de Vlaamse regering niet direct bevoegd is voor deze materie, maar ik denk dat de Vlaamse Raad zich even terecht opwerpt als de verdediger van de algemene Vlaamse belangen en

Sauwens

als reflectiekamer deze thema's moet durven bespreken. Deze thema's bepalen rechtstreeks de kwaliteit van de omgeving, de welvaart en het welzijn van de Vlaamse bevolking. Als lid van de Vlaamse regering wens ik dan ook graag aan dit debat deel te nemen. Te meer, daar er duidelijke raakvlakken zijn met huisvesting, ruimtelijke ordening, industriële ontwikkeling en regionaal openbaar vervoer.

Ik zou in het eerste deel van mijn antwoord een aantal algemene vragen willen beantwoorden en de plaats van de spoorwegen in het geheel van het mobiliteitsbeleid bepalen. Vervolgens zal ik de afspraken overlopen die werden gemaakt onder meer in het kader van de interministeriële conferentie voor Verkeer en Infrastructuur, alsmede de afspraak die gisteravond met de bonden werd gemaakt. Ik hoop zoals de verschillende sprekers dat door het overleg van gisteravond het debat rond de toekomst van het spooraanbod en dus van de Belgische spoorwegen in sereñere omstandigheden kan plaatsvinden, zonder de chantage van een staking. Ik hoop dat de bonden, die zich nu nog apart opstellen, binnenkort ook bij het gesprek zullen worden betrokken zodat de kwestie van de representativiteit het debat over de mobiliteit niet zal doorkruisen.

De huidige discussie over de rationalisatieplannen van de NMBS is het gevolg van een discussie over de rol van de trein in het openbaar vervoersysteem.

Wat het particulier vervoer betreft onderscheiden wij twee dimensies. Bij particulier vervoer verplaatsen de eigenaars zich met de eigen auto. Voor wie over geen eigen vervoermiddel beschikt, is het openbaar vervoer de enige mogelijkheid. Het openbare vervoer heeft dus een sociale dimensie. Dit wordt al te vaak vergeten in de beheersovereenkomsten. Het particulier vervoer heeft anderzijds een belangrijke ruimtelijke en milieuhygiënische impact. Deze negatieve weerslag van het particulier vervoer is bij het openbaar ver-

voer veel minder aanwezig. Dit gegeven verwijst naar de mobiliteitsdimensie van het openbaar vervoer. Het onderscheid dat hier gemaakt wordt, is van wezenlijk belang voor een duidelijke formulering van het te voeren beleid.

Wat de sociale dimensie van de mobiliteit betreft impliceert een sociaal mobiliteitsbeleid het bieden van verplaatsingsmogelijkheden aan iedereen, ook aan **degenen** die niet over een eigen vervoermiddel kunnen beschikken. Het heeft in essentie te maken met een tekort aan mobiliteit bij sommige delen van de bevolking.

De bevordering van het openbaar vervoer richt zich dan ook op een sociaal verantwoorde spreiding van de mobiliteit en vormt op die wijze een onderdeel van een welzijnsbeleid. Zo'n openbaar vervoerssysteem moet doordringen tot in de woonwijken om daar de vervoersconsument op te halen en deze tot in de binnensteden, stads-, werkgelegenheids- of voorzieningencentra of nabij andere bestemmingsplaatsen te brengen. Een dergelijk openbaar vervoerssysteem moet naar de gebruiker toe eevormig en doorzichtig zijn. En die eevormigheid dreigt in de huidige opsplitsing van het openbaar vervoer over federaal en gewestelijk beleid nog verder uit mekaar te groeien.

Dit komt precies door het optreden van de NMBS die zich blijft gedragen als een staat in de staat en die, zoals wij ook deze week weer konden vaststellen, pas bij het gesprek aansluit als ze niet anders meer kan of door de budgettaire implicaties door de federale regering hiertoe gedwongen wordt.

Indien het beleid verschillende sociale groepen die, om uiteenlopende redenen, mobiliteitsarm zijn, een zekere mobiliteit wenst te bieden, dan is subsidiëring van het openbaar vervoer noodzakelijk. Een dergelijke subsidie vormt een onderdeel van de middelen van het maatschappelijk welzijnsbeleid.

De beheersovereenkomst waarbij de Vlaamse vervoermaatschappij werd betrokken, is een instrument om een

bepaalde autonomie en een efficiënte dienstverlening te verwezenlijken binnen een kader dat budgettair verder reikt dan een begrotingsjaar.

Naast de sociale dimensie is er ook het probleem van de beperking van autoverkeersintensiteit. Vandaag ben ik daar zelf mee geconfronteerd, want ik had twee uur nodig om van mijn woonplaats naar mijn werkplaats te gaan.

Het Vlaams beleid is erop gericht, inzonderheid voor het intensieve vervoer, in binnensteden, maar recent ook op lange afstand, zonder het aantal verplaatsingen te verminderen, het aantal voertuigen te beperken. Dit vereist een gemeenschappelijkheid van verplaatsingen, dit wil zeggen veel personen of goederen verplaatsen met weinig voertuigen. Dan kunnen de ruimtelijke en milieuhygiënische nadelen van het individueel vervoer beperkt worden.

De bevordering van het gemeenschappelijk vervoer richt zich dan ook op een lager vervoergebruik, maar dan met een hogere capaciteit. Omwille van zijn grote capaciteit is de trein het gemeenschappelijk vervoermiddel bij uitstek.

Om de bedrijfsefficiëntie van het bestaande openbaar vervoerssysteem te verbeteren, werd recent overgegaan tot de verzelfstandiging van de bedrijfsvoering van een belangrijk deel van het openbaar vervoer.

De bedrijfslogica van de NMBS wijst uit dat dit leidt tot een **bedrijfsstrategie** gesteund op de ontwikkeling van gemeenschappelijke verplaatsingen binnen economisch relevante marktsegmenten : het internationale personen- en goederenvervoer en het vervoer naar belangrijke **concentratiepunten**. Dat verklaart waarom gesaneerd wordt in onbeduidende marktsegmenten. Het verklaart eveneens de aandacht voor de SST en de Brusselse voorstedelijke bediening. De sociale dimensie dreigt totaal verdrukt te worden door de huidige **bedrijfsstrategie** van de NMBS.

Op basis van het eerder gestelde, moet de te volgen strategie gebaseerd

Sauwens

zijn op volgende beschouwingen die ook hun belang hebben in een bredere Europese context.

Ten eerste. Uitgaande van een ont koppeling van infrastructuur en bediening moet de gewestelijke overheid een stelsel van kwaliteitsnormen bepalen waarmee een sociaal verantwoorde bediening moet worden verzekerd. Er wordt in dit verband dikwijls naar Limburg verwezen, omdat deze provincie voor twee derde verstooken is van enig treinaanbod. Het is dan ook duidelijk dat hier een synergie moet ontstaan in het aanbod en de vraag van de heer Didden in dit verband is terecht. De snelbussen zijn juist in de eerste plaats vanuit Maaseik en Lommel ingelegd omdat daar geen enkel treinaanbod is. Er moet dus een zekere synergie bestaan tussen de inspanningen van De Lijn en die van de NMBS.

Ten tweede. De gewestelijke overheid moet eveneens een stelsel van kwaliteitsnormen bepalen waarmee een mobiliteitsverantwoorde bediening zowel voor personen als voor goederen, verzekerd wordt. Wat het personenvervoer betreft, definieert de overheid dus wat supplementair op de sociaal verantwoorde bediening verzekerd moet worden.

Ten derde. Dit normenstelsel bepaald zijnde, zal de gewestelijke overheid vervolgens de — maatschappelijk — meest efficiënte samenhang bepalen met betrekking tot de infrastructuur, inclusief het rollend materieel, de subsidiëring, de exploitatiewijze enzovoort. Het is evident dat de spoorwegen, naast weg, bus, binnenvaart en havens, hierin een wezenlijke en inpasbare rol te vervullen hebben. Deze samenhang moet niet alleen bepaald worden op het interne gewestelijke niveau, maar ook op het federale en Europese niveau.

Met andere woorden het gewest moet ook in een Europese context betrokken worden bij de realisatie van de twee eerdergenoemde doelstellingen.

Zoals u weet, ben ik vorig jaar weg-

gebleven bij de voorstelling van de Trein-Tram-Bus-dag. Dat was om aan te dringen op overleg met de NMBS. Als gevolg daarvan kwam dan de interministeriële conferentie voor Verkeer en Infrastructuur samen op 17 november 1992. Zowel door Vlaanderen als door Wallonië werd toen aangedrongen op een gestructureerd overleg met de NMBS.

Deze interministeriële conferentie besliste na moeizame besprekingen een werkgroep op te richten met volgende opdrachten :

Ten eerste, deze werkgroep moet op korte termijn een ontwerp van overeenkomst opmaken met betrekking tot de coördinatie van het spoorvervoer en het stads- en streekvervoer. Ten tweede, moet de werkgroep zoeken naar een systeem dat het mogelijk maakt op basis van voorafgaande informatie, de gevolgen van een aanpassing van het spooraanbod te beoordelen, ten einde te gepasten tijde een officieus overleg tot stand te brengen. Ten derde, moet de werkgroep een voorstel indienen dat past in het kader van deze opdrachten en ruimer beschouwd, in dat van de bevordering van een milieu- en mensvriendelijke mobiliteit.

Ik eis zeer nadrukkelijk de onmiddellijke uitvoering van de beslissingen van 17 november 1992 van de interministeriële conferentie voor Verkeer en Infrastructuur in het bijzonder wat betreft een gestructureerd overleg tussen de NMBS en de gewesten. De werkgroep heeft slechts een tweetal keren vergaderd, maar voor een gestructureerd overleg is er tot nog toe geen enkele afspraak gemaakt.

Het ondernemingsplan van de NMBS en het investeringsbudget 1993 moeten voor advies aan de gewesten worden voorgelegd vooraleer ze kunnen goedgekeurd worden door de raad van bestuur van de NMBS. Ik wil hierover trouwens een gesprek met de federale minister van Verkeer en Overheidsbedrijven, Guy Coëme.

Ik zal dit punt trouwens na het debat van vandaag bij hoogdringendheid op de agenda van morgenvoormiddag van de Vlaamse regering laten plaat-

sen, zodat wij ons standpunt kunnen bepalen en eventueel indien nodig ook met het dossier naar het Overlegcomité kunnen.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de minister, als ik u goed heb begrepen, is er over het ondernemingsplan nog altijd geen overleg geweest tussen het gewest en de NMBS ? Bij gebrek aan dit overleg zal er dus volgens u aanstaande vrijdag nog geen beslissing kunnen worden genomen over dit plan, noch over de onderdelen ervan ?

Minister J. Sauwens : Het is juist dat er tot nog toe geen overleg heeft plaatsgevonden. Volgens de afspraken gemaakt op 17 november 1992 moet dit overleg wel plaatsvinden. Bovendien wijs ik erop dat het ondernemingsplan en het investeringsprogramma belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de regionale verbindingen.

Wat het investeringsprogramma betreft blijkt uit de beschikbare gegevens dat de aankoop van rollend materieel, voor een bedrag van 32 miljard frank, een herschikking van het tienjareninvesteringsplan voor gevolg heeft die de geplande werken in Vlaanderen vertraagt of uitstelt.

Het betreft onder meer :

- capaciteitsuitbreidingen op de lijnen naar Brussel ;
- nieuwe verbindingen Schuman-Schaarbeek ;
- versnelde verbetering van de stationsinfrastructuur ;
- modernisering van de Vlaamse as Moeskroen-Kortrijk — Antwerpen-Hasselt-Maastricht ;
- snelle verbinding van Limburg met Brussel.

Dit heeft tevens voor gevolg dat men zich moet afvragen of de prioriteiten die door de Vlaamse regering voor het tienjarenplan werden gesteld en nog niet werden opgenomen in die meerjarenplanning, ooit zullen worden uitgevoerd. Het meerjarenplan dat amper één jaar bestaat, wordt nu al helemaal ondersteboven gegooid

Sauwens

door de beslissing die de NMBS eind 1992 in extremis heeft genomen.

Het is juist zoals de heer Ansoms heeft gezegd dat de aanleg van een nieuwe Scheldetunnel die belangrijk is voor het goederenvervoer in de havenzone van Antwerpen, en de uitbouw van de Vlaamse goederenas in het gedrang dreigen te komen. Dit is voor ons onaanvaardbaar.

Bovendien wordt de verdeling van de investeringen over de gewesten gewijzigd ten nadele van het Vlaamse Gewest.

In haar advies van 27 maart 1991 over het tienjarenprogramma van de NMBS stelde de Vlaamse regering dat ze niet kan instemmen met het voorstel onder meer omwille van de onevenwichtige verdeling van de investeringen tussen de gewesten.

Door de herschikking wordt het aandeel van het Vlaamse Gewest herleid tot 51 percent daar waar het vroeger 53 percent bedroeg.

In het kader van de beheersovereenkomst die werd afgesloten tussen de federale staat en de NMBS moest een ondernemingsplan voor de periode 1993-1996 opgesteld worden waarvan het tienjarenplan een wezenlijk deel van uitmaakt.

Het ondernemingsplan dat nu voorligt, voorziet in onder meer de sluiting van stations en opstapplaatsen, de vervanging van de bediening per spoor door een bediening per bus, de afschaffing van lijnen en de aanpassing van sommige weekenddiensten.

Alleen objectieve en juiste normen die over het hele land op dezelfde wijze toegepast worden, kunnen de hogergenoemde beslissingen verantwoordelijk maken.

Het is de bedoeling de 36 stations en opstapplaatsen waar er zich gemiddeld per werkdag in 1991 niet meer dan 50 reizigers aanboden, te schrappen maar op dezelfde bladzijde van het rapport wordt voorgesteld een uitzondering te maken voor een zevental stations en opstapplaatsen waar-

van er toevallig zes in Wallonië en één in Brussel zijn gelegen. Zoiets roept bij ons bedenkingen op en wij vragen dus voor het gehele land de toepassing van objectieve normen.

Het plan dat in feite een strategisch actieplan had moeten zijn, is nu eerder een saneringsplan geworden. Er wordt eerder voor een defensieve in de plaats van een offensieve houding gekozen. Er is geen enkele verwijzing naar meer coördinatie met de gewestelijke maatschappijen voor openbaar vervoer.

Het is duidelijk dat de gewesten in ieder geval meer moeten worden betrokken bij het beleid van de NMBS. Via de Vlaamse bestuurders van de NMBS die een grote verantwoordelijkheid dragen, moet de Vlaamse regering ervoor waken dat de investeringen niet ten nadele van het Vlaamse Gewest worden verdeeld, dat de verdeling goedgekeurd op 19 juli 1991 en die minimum 53 percent bedraagt - waarbij men nog bedenkingen kan hebben - wordt aangehouden en dat het beleid van de NMBS tenslotte past in het Vlaamse ruimtebeleid en mobiliteitsbeleid.

Indien de Vlaamse belangen door de beslissing van de NMBS toch worden geschaad, zal de belangenprocedure worden ingezet voor het Overlegcomité regering-executieven. Ik zeg hier wel zal omdat de nieuwe elementen van het ondernemingsplan nog moeten worden meegedeeld aan de Vlaamse regering die eerstdaags haar standpunt op basis daarvan zal bepalen.

De Vlaamse regering blijft in ieder geval bij haar advies van 27 maart 1991 over het tienjarenprogramma van de NMBS en handhaaft de prioriteiten die toen aangeduid werden :

- De uitbouw van de Vlaamse goederenas ;
- De aanleg van een nieuwe Scheldetunnel voor het goederenvervoer in de Antwerpse havenzone ;
- De uitbouw van de Vlaamse dwarslijn voor reizigersvervoer ;
- De realisatie van de SST-verbin-

dingen volgens het voorziene tijdschema. Deze aanleg van SST-verbindingen wordt evenwel geconditioneerd door het gebruik van milieuvriendelijke oplossingen voor bijvoorbeeld Lembeek, Kapellen, Herent.

- De voorziene investeringen op de lijn Oostende-Brugge-Brussel moeten volledig uitgevoerd worden in de planperiode 1991-2000 ;

- Substantiële verbetering van de verbinding tussen Limburg en Brussel ;

- De aanleg van een nieuwe verbinding Schuman-Schaarbeek ;

- Versnelde verbetering van de stationsinfrastructuur ;

- Starten met de aanpassingen aan de vormingsstations vanaf 1995.

De verdeling van de investeringen moet gekoppeld zijn aan de werkelijke vervoersbehoeften van de bevolking en mag geenszins in het gedrang komen door communautaire aspecten en een daardoor onevenredige toekenning van kredieten aan het Waalse Gewest.

Omdat dit punt niet als dusdanig is besproken in de Vlaamse regering wens ik met een persoonlijke opmerking te besluiten. Er werden diverse vragen gesteld over de federalisering van de NMBS. Ik ben van mening dat dit inderdaad ter sprake moet kunnen komen. Wanneer de NMBS zou beslissen in Vlaanderen een aantal diensten te schrappen, moeten de besparingen, die daardoor worden verworven, aan het Vlaamse Gewest worden afgestaan. De NMBS heeft voor dat vervoeraanbod immers middelen verworven door de beheersovereenkomst, maar heeft inzake de uitbating tegelijkertijd ook een aantal verplichtingen aangegaan. In een eerste stap naar een de facto federalisering moet worden overwogen of Vlaanderen, dankzij de middelen die worden overgedragen, niet zelf een aantal stopplaatsen, lijnen en verbindingen die een belangrijke functie hebben op lokaal en subregionaal vlak, ten laste kan nemen. Deze mogelijkheid van medefinanciering voor

Sauwens

bepaalde treinexploitaties is trouwens in de beheersovereenkomst van de NMBS ingeschreven. Het is dan ook de Vlaamse regering die, samen met de Vlaamse vervoermaatschappij, moet bepalen op welk wijze het verminderde vervoeraanbod, dankzij de overgedragen middelen, door de geëigende instrumenten kan worden opgevangen.

Ik wens tenslotte ook duidelijk te maken dat de responsabilisering en het toevertrouwen, door middel van budgettaire enveloppen, van een wel omschreven sociale en mobiliteitsopdracht aan de Vlaamse openbare vervoermaatschappij tot gevolg heeft gehad dat wij thans over een instrument beschikken, namelijk De Lijn, dat er, voor het eerst sinds 1985, is in geslaagd een substantiële reizigersaanwinst te boeken. Dat is een element van sociale welzijnspolitiek en van mobiliteitsbeheersing. Het blijkt dat wij vorig jaar drie percent reizigers meer hebben vervoerd. Wij hebben vastgesteld dat er in het beleid van de Waalse regering andere prioriteiten zijn. Daar is er een beweging in omgekeerde zin, maar dat is een verantwoordelijkheid van het Waalse Gewest zelf.

Ik meen dat de NMBS vrijdag de juiste beslissing moet nemen om te beletten dat het debat over de federalisering in een stroomversnelling zou geraken, onder druk van een aantal personeelsbonden van de NMBS die weten dat de kwaliteit van het openbaar vervoer hun enige waarborg is voor werkgelegenheid voor de toekomst. Anderzijds is er de vraag van de Vlaamse bevolking om over een kwalitatief hoogstaand openbaar vervoer te kunnen beschikken. Het gesprek met de NMBS moet dezer dagen worden afgedwongen. De verantwoordelijkheid van de federale minister van Verkeer is erg groot en ik meen dat het debat dat vandaag in de Vlaamse Raad is gevoerd alleen maar een ondersteuning kan zijn van de eis voor een gesprek op korte termijn.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de voorzitter, ik kan met de minister akkoord gaan inzake een belangrijk punt, maar er zijn twee punten waarover de groenen met hem van mening verschillen. De minister schernt vooral met de Vlaamse belangen in deze aangelegenheid. Volgens ons zijn het vooral de sociale en ecologische belangen die dreigen geschaad te worden door het ondernemingsplan van de NMBS. Wat baat het dat wij in Vlaanderen een perfect openbaar vervoer hebben wanneer enkele kilometers verder, over de taalgrens, het aantal kilometers autofiles nog toeneemt, met alle gevolgen van dien voor de Vlaamse lucht. Ik geloof dus niet zozeer in de oplossing van een federalisering, maar wel in een offensieve strategie voor het geheel van het openbaar vervoer, met als ruggegraat de NMBS. Die strategie moet zowel in het noorden als in het zuiden van het land worden gevoerd.

Mijnheer de minister, u zegt voorts dat het omwille van sociale motieven verantwoord is het openbaar vervoer te subsidiëren. Ik ben dezelfde mening toegedaan, maar ik wil er wel de nadruk op leggen dat het andere type van vervoer, namelijk de auto, veel zwaarder wordt gesubsidieerd door de gemeenschap. Wij moeten daarvoor gemiddeld 150 miljard frank neertellen, alleen al maar voor de afbetaling van de leninglast voor de autostrades die intussen al versleten zijn. Volgens allerlei onderzoeken zijn de externe kosten van het autoverkeer tot 200 percent hoger dan wat de automobilist zelf bijdraagt om de kosten die hij veroorzaakt te dekken. Wij moeten eens overwegen of deze verhouding, vanuit sociaal en ecologisch standpunt gezien, niet moet worden omgekeerd.

Over het actuele probleem van vandaag ben ik het dan wel met u eens. U bevestigt dat er over het ondernemingsplan geen overleg is geweest tussen het Vlaamse Gewest en de NMBS. Ik vind dat dit een zwaar argument is om het voorstel van resolutie, dat al is onderschreven door de Volksunie en de SP, door heel de Vlaamse Raad aan te nemen. De NMBS kan namelijk vrijdag geen be-

slissing nemen wegens het ontbreken van dat overleg. De NMBS zou er overigens goed aan doen ook overleg te plegen met de gemeenten waar de stations en lijnen in kwestie gesitueerd zijn.

Ik ben ervan overtuigd dat het hele voorstel kan worden gesteund door de Vlaamse regering. Ik had hierover graag uw bevestiging gehoord. Dit zou eventuele nog aarzelende fracties kunnen overtuigen om dit voorstel van resolutie niet alleen te ondertekenen, maar ook de urgentie-aanvraag te steunen. Gelet op de agenda van de vergadering van de raad van bestuur van de NMBS heeft het uitstellen hiervan geen zin. Naast het voorstel van resolutie overweeg ik tevens een motie van aanbeveling over dit thema in te dienen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een korte opmerking. Ik stel vast dat hier niemand tevreden is met het beleid dat op nationaal vlak door de NMBS wordt gevoerd inzake de Vlaamse behoeften aan vervoer per spoor, zelfs de minister niet. Wij richten ons bijgevolg, als het ware uit wanhoop, tot de Vlaamse regering voor een materie die nog nationaal is. Dat is voor mij het beste bewijs dat de federalisering van de NMBS zich opdringt. Ik vraag mij af waarop wij nog wachten.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, de heer Van Dienderen heeft een voorstel van resolutie ingediend. Hij heeft dat voorstel voorgelegd aan mijn fractie, die daarover vanmiddag zal discussiëren. Het is echter voorbarig te zeggen dat de Volksunie zich reeds achter deze resolutie heeft geschaard.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer Van Grembergen, de heer Lauwers heeft dat namens uw fractie ondertekend. Hij heeft niet toegezegd dat de Volksunie ook de urgentieaanvraag steunt.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer Van Dienderen, ik herhaal alleen dat het voorstel van resolutie vanmiddag in de vergadering van mijn fractie ter sprake komt. Het is gepast dat u hetgeen ik u enkele minuten geleden mondeling heb medegedeeld, met dezelfde schroom openbaar zou maken.

De voorzitter : De heer Ansoms heeft het woord.

De heer J. Ansoms : Mijnheer de voorzitter, ik wens mij aan te sluiten bij de verklaring van de heer Van Grembergen in verband met de resolutie. In dit debat heeft de heer Van Dienderen herhaaldelijk een verwijzing naar mijn fractie gedaan omdat wij die resolutie nog niet hebben ondertekend. Ik wens erop te wijzen dat wij vanmiddag in de commissie, samen met de minister, een uitgebreide discussie hebben rondom dit thema. Het was de bedoeling van de commissie een gezamenlijke aanbeveling op te stellen. Zou het niet beter zijn dit vanmiddag op een rustige wijze op punt te stellen in de commissie ? Wij zouden de tekst die hieruit zou voortkomen in de vorm van een aanbeveling van de Vlaamse Raad kunnen overhandigen aan de federale minister. Ik vind dit een betere manier van werken. Wij kunnen deze aangelegenheid dan eventueel morgen nog afronden met een spoeddebat.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Het verwondert mij dat men de urgentie van deze resolutie vraagt. Ik meende dat er was overeengekomen om in de eerste plaats in de commissie na te gaan wat de aanbevelingen van de SERV in dat verband zijn. Ik sluit mij aan bij de opvatting van de heer Ansoms, die voorstelt dit onderwerp in de commissie te bespreken alvorens het bij hoogdringendheid te laten behandelen.

Motie van aanbeveling

De voorzitter : Er werd totnogtoe geen urgentie gevraagd, er werd enkel een motie aangekondigd.

Door de heer Van Dienderen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de voorzitter, ik heb gisteren de tekst ingediend, waarover sedert november van vorig jaar wordt onderhandeld. Hij werd ondertekend door leden van de SP en van de Volksunie. Ik heb aangekondigd dat de Agalev-fractie morgen in ieder geval de hoogdringendheid zal vragen en ik heb andere fracties gevraagd zich bij dit verzoek aan te sluiten.

De voorzitter : Ik stel voor dat men het resultaat van de besprekingen, die deze namiddag in de commissie over dit onderwerp worden gevoerd, afwacht. In de commissie zal worden nagegaan over welke tekst eensgezindheid bestaat. De verschillende groepen zullen aldus de mogelijkheid krijgen om hun standpunt te bepalen.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Ik wijs erop dat men een voorstel van resolutie moet indienen indien men een hoogdringende behandeling wil en geen motie van aanbeveling.

U stelt dus voor om de commissie te laten beslissen of de aangevraagde motie van aanbeveling al dan niet moet worden omgezet in een voorstel van resolutie ?

De voorzitter : Laten wij afwachten wat het resultaat is van de besprekingen die deze namiddag in de commissie worden gevoerd.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot mevrouw W. De

meester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen in Vlaanderen

Interpellatie van de heer J. Ulburghs tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het overheidsbeleid betreffende de integratiecentra in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Van Vaerenbergh tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen in Vlaanderen en van de heer Ulburghs tot minister Demeester-De Meyer, over het overheidsbeleid betreffende de integratiecentra in Vlaanderen.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de Vlaamse regering, het Vlaams parlement en de Vlaamse administratie rijven natuurlijk veel geld binnen. Een deel van dat geld wordt besteed aan openbare dienstverlening.

In de eerste plaats kan de Vlaamse administratie zelf diensten verlenen aan de bevolking.

De Vlaamse regering kan eveneens beslissen om bepaalde diensten uit te besteden aan privé-organisaties. Dit vergt echter een zekere schroom aangezien de Vlaamse regering erop moet toezien dat iedereen aan zijn trekken komt.

De Vlaamse administratie moet op een correcte wijze de taken uitoefenen die zij ten aanzien van de burgers op zich heeft genomen. Anderzijds moet de administratie erop toezien dat de dienstverlening die aan privé-organisaties werd uitbesteed, op een gelijke wijze aan alle Vlamingen ten goede komt.

In de regeringsverklaring wordt dui-

Van Vaerenbergh

delijk aangetoond dat iedereen op gelijke wijze moet worden behandeld en dat een maximale differentiatie van de zorg die aan derden kan worden uitbesteed, moet worden doorgevoerd ten voordele van alle Vlamingen.

Kortom, iedereen moet op gelijke voet worden behandeld en moet in gelijke mate gebruik kunnen maken van de openbare dienstverlening.

Via de pers heb ik kennis genomen van klachten vanwege particulieren en eveneens vanwege organisaties met betrekking tot de bestaande dienstverlening. Ik verwijs ter zake naar een artikel dat in december 1992 in De Standaard is verschenen en waar de Landsbond van Beroeps- en Onafhankelijke Ziekenfondsen zich beklagt over het feit dat hij niet in dezelfde mate aan haar trekken komt als andere onafhankelijke organisaties.

Mevrouw de minister, de directe aanleiding tot deze interpellatie is een artikel dat op 31 december 1992 verscheen in de Gazet van Antwerpen. In dit artikel beklagt een geïsoleerde MS-patiënt zich over het feit dat hij geen gepaste familiale hulp kan verkrijgen. Hij heeft zich tot het OCMW en tot andere privé-diensten gewend, waar hij telkens op een wachtplaats werd geplaatst. Hij begint zich daarom af te vragen of hij misschien niet bij het juiste ziekenfonds is aangesloten.

Mevrouw de minister, is deze bewering juist ?

Nader onderzoek heeft aangetoond dat de gezins- en bejaardenhulp voor 70 procent tot één zuil behoort. Blijkbaar zijn hierdoor tal van problemen ontstaan omdat individuen niet meer in dezelfde mate beroep kunnen doen op de openbare dienstverlening die werd uitbesteed. Er bestaat immers een zekere gerichtheid, wat ertoe leidt dat bepaalde categorieën van Vlamingen worden uitgesloten.

Het is onaanvaardbaar dat niet iedereen 'gelijk' kansen heeft om gebruik te maken van de geboden dienstver-

lening en dat de participatie voor sommige individuen en organisaties vrijwel onmogelijk is.

Deze vaststellingen roepen een aantal vragen op.

Ten eerste, waarom moet men deel uitmaken van de vaste structuren, die door de jaren heen bestaansrecht hebben verworven, om beroep te doen op de dienstverlening die aan deze zuilen is uitbesteed ?

Ten tweede, kan men spreken van vrije keuze van de hulpvrager en van pluralisme in het welzijnsaanbod wanneer men vaststelt dat niet iedereen op gelijke voet wordt behandeld ?

Ten derde, moet het gelijkheidsbeginsel niet worden toegepast ? Moeten wij er niet voor zorgen dat ook onafhankelijke organisaties en hun ledenookberoepkunnendoenopde geboden dienstverlening ?

De vierde vraag is hoe de minister rechtvaardigheid wil bekomen ? Wil zij het aanbod door een meer billijke en evenwichtige verdeling tussen de verschillende representatieve strekkingen van de dienstverlening uitbouwen ? Meent ze niet dat hierdoor tevens een meer rechtvaardige toewijzing van de hulpverlening verzekerd wordt zodat alle personen en gezinnen in Vlaanderen een beroep kunnen doen op deze dienstverlening ?

De vijfde vraag is of de minister niet van oordeel is dat aldus ontorechte en niet-innoverend werkende belangenconcentraties kunnen worden vermeden ? Moeten we op dit vlak niet het principe toepassen dat wordt toegepast op economisch vlak ? Er zou namelijk geen monopoliepositie verworven mogen worden van groepen, instanties of organisaties omdat **degenen** die hulpverlening nodig hebben dan automatisch in hun **keuzevrijheid** beperkt worden en verplicht worden zich te richten tot een gekleurde zuil.

De zesde vraag die ik wil stellen, is of de minister niet van oordeel is dat positieve discriminatie noodzakelijk is opdat nieuwe initiatieven mogelijk

zijn. Iedereen moet namelijk op dezelfde manier worden behandeld. Met andere woorden, de nood van elk individu moet — ook als de hulp uitbesteed wordt — op dezelfde manier worden gelenigd. **(Applaus bij VU en VLD)**

De voorzitter : Tot mijn verwondering is de heer Ulburghs op het ogenblik afwezig.

Minister Demeester heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de Voorzitter, ik kan nu al antwoorden op de eerste interpellatie. De interpellatie van de heer Van Vaerenbergh betreft welzijns- en gezondheidsvoorzieningen terwijl deze van de heer Ulburghs handelt over integratiecentra in Vlaanderen.

De voorzitter : Ja, mevrouw de minister, maar beide interpellaties zijn samengevoegd. Bovendien wensen een aantal leden het woord te nemen naar aanleiding van de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh.

De heer De Groot heeft het woord.

De heer E. De Groot (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik wil het betoog van de heer Van Vaerenbergh bijvallen. Als men handelt over gezondheidszorg en thuiszorg, vergeet men als gevolg van het systeem en de logge structuur volgens mij vaak degenen waarover het gaat. Men vergeet namelijk vaak dat het over mensen en hulpzoekenden gaat.

Daarom benadruk ik het feit dat de vrije keuze van degene die in nood is, om zich te richten tot degene waarin men vertrouwen heeft van essentieel belang is. Zelfs de organisaties, die geklasseerd zijn in een bepaalde zuil, verrichten heel vaak nuttig sociaal werk. Toch mogen dit feit en zijn historische context er niet de oorzaak van zijn dat alleen die organisaties het monopolie zouden krijgen, zoals collega Van Vaerenbergh heeft verklaard. Dit monopolie zou ook mede gebaseerd zijn op de sterkte van de ziekenfondsen die, zoals de sociale organisaties in het zuilensysteem, voor een groot gedeelte met staatsgeld, en dus met het geld van de belastingbetaler, worden gefinancierd.

De Groot

Wij moeten voorkomen dat er een grote onrechtvaardigheid zou ontstaan of dat een eventueel bestaande onrechtvaardigheid groter zou worden waardoor de organisaties, gefinancierd met staatsgeld, via een soort Mattheus-effect groter en belangrijker worden zodat ze uiteindelijk het alleenrecht hebben om te bepalen wie al dan niet thuiszorg krijgt.

Het risico hiervan is groter omdat het vaak de leden van een zuil zijn die in de ministeries de pen vasthouden als wetten, besluiten of decreten moeten worden opgesteld. In de normering wordt de eigen organisatie dan ook niet vergeten terwijl het voor andere organisaties moeilijker wordt.

Wij moeten de onafhankelijke thuiszorg in Vlaanderen een kans geven. Deze vorm van zorgenverstrekking verdient deze kans, vooral omdat ook de zelfstandige verpleegkundigen in onze maatschappij de plaats krijgen die ze verdienen. Deze mensen werken hard en zetten zich van 's morgens tot 's avonds in voor de zieken en zorgenbehoevenden. Ik ben dan ook blij dat de onafhankelijke thuiszorg ook met deze mensen samenwerkt.

Tot slot dring ik erop aan dat bij contingering en verdeling van subsidies het gelijkheidsbeginsel, dat in de Grondwet is ingeschreven, werkelijk wordt gehanteerd en dat men de verzuiling niet verder laat uitdeinen. U weet hoe het gaat : een ballon groeit en groeit tot hij barst. **(Applaus bij de VLD)**

De voorzitter : Mevrouw Maximus heeft het woord.

Mevrouw L. Maximus (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ook ik kan mij volkomen aansluiten bij het betoog van collega Van Vaerenbergh wat de bestaande distorties betreft in het aanbod van gezins- en bejaardenhulp in Vlaanderen.

U zal zich herinneren dat onze fractie bij herhaling en onder meer naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen heeft gewezen op de nefaste gevolgen van de bestaande subsidië-

ringsregeling die systematisch de historisch gegroeide scheeftrekkingen versterkt. Het zou logisch zijn dat het gesubsidieerd urencontingent voor gezins- en bejaardenhulp voor de mutualistische diensten niet alleen in verhouding is tot hun respectievelijke ledenaantallen, maar dat er ook correcties worden aangebracht volgens de structuur van deze ledenaantallen, wat trouwens op nationaal vlak in het algemeen zorgaanbod vereist is.

Wij stellen vast dat in 1992 voor de christelijke diensten 5.685.600 uren worden gesubsidieerd. Voor de socialistische diensten is dat 855.414, voor de liberale diensten 510.744 en voor de andere diensten, met andere woorden de niet rechtstreeks ziekenfondsgebonden organisaties zoals OCMW's en gemeenten, 175.852 uren.

Het is dan ook duidelijk dat er iets misgelopen is. Ik wil hiervoor niet de steen werpen naar de regering, want een en ander heeft, zoals is gezegd, een historische verklaring en heeft ook te maken met het feit dat sommige diensten niet altijd hun urencontingent hebben kunnen uitputten bij gebrek aan financiële middelen. Ik relativeer dus deze harde cijfers.

Toch vormen deze verhoudingen geen weerspiegeling van de huidige levensbeschouwelijke verhoudingen in Vlaanderen, en vooral — en dit lijkt me nog veel belangrijker te zijn — niet van de behoeften van de bevolking. Hierop hebben de vorige sprekers trouwens gewezen.

Het Vlaamse regeerakkoord heeft dan ook terecht aandacht besteed aan een noodzakelijke nieuwe aanpak van het gezondheids- en welzijnsbeleid. Deze aanpak gaat uit van reële behoeften. Aangezien de huidige situatie historisch is gegroeid, zijn er uiteraard geen honderd pasklare oplossingen. Aangezien de begroting weinig ruimte biedt, zou elke nieuwe dienst die een reële behoefte invult, of elk bijkomend gepresteerd uur van de bestaande diensten die in verhouding tot hun traditioneel werkveld onvoldoende aan bod komen, bij voorrang moeten worden gesubsidieerd tot de lat gelijk ligt.

Elke lineaire verhoging van het aantal gesubsidieerde uren versterkt momenteel alleen maar de scheeftrekkingen.

Mevrouw de minister, wij beseffen dat u op zeer korte tijd onmogelijk de verhouding van de meer dan vijf miljoen uren tot de honderd vijftienzeventig duizend kunt rechtekken. Ook op andere domeinen zoals kinderopvang en thuisverpleging, is het onze visie dat wij zouden moeten kunnen vertrekken van een beleidsplan dat over alle regio's heen de behoeften bepaalt en dat een herverdeling doet in het kader van die behoeften. Het mag niet zijn dat door een overaanbod in bepaalde streken mensen worden geholpen die zelfs in de privésector voor huishoudelijke hulp terecht kunnen en die het minder nodig hebben, terwijl anderen, die in streken wonen waar er een tekort aan aanbod is, van hulp verstoken blijven. Wij pleiten voor een wetenschappelijk onderzoek over heel Vlaanderen dat de zorg- en hulpbehoefte in kaart brengt en dat de basis zal zijn voor een volledig nieuw beleid. Wij weten dat u daarachter staat. Wij weten ook dat dit niet op één maand kan worden gerealiseerd. Wanneer wij daartoe een aanzet geven, zal er echter heel wat ongenoegen over de ongelijke toegang tot het welzijnsbeleid kunnen worden weggenomen. Het Mattheus-effect speelt daar veel te veel omdat het beleid niet goed is uitgebouwd, minder omdat men zich gewild tot een bepaalde groep richt.

Onze fractie zal een voorstel indienen waardoor de subsidiëring wordt rechtgezet. Zij is immers een van de oorzaken dat het aanbod ongelijk wordt gespreid. Wij zullen in alle initiatieven meespelen die er voor zorgen dat de lat die historisch is scheefgelegd, gelijk wordt gelegd. Wij rekenen op u, mevrouw de minister om een beleid uit te werken en er voor te zorgen dat in Vlaanderen de hulpverlening op een pluralistische basis gaat naar degenen die ze nodig hebben. **(Applaus bij de CVP)**

De voorzitter : Minister Demeester heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de kwaliteit van de samenleving wordt bepaald door de kwaliteit van de zorgverlening aan elk individu. Zulk een beleid uitstippelen, is mijn belangrijkste zorg. Dat de kwaliteit in het kader dient te worden gezien van de kansen die aan de meest zwakken dienen te worden gegeven, staat buiten kijf. In aansluiting bij wat sommige sprekers hebben gezegd, gaat het mij altijd om de persoon.

De gelden die de Vlaamse administratie binnenkrijgt, zijn altijd de middelen van de gemeenschap die dan ter beschikking worden gesteld van de betrokken diensten om er een beleid mee te voeren. In mijn beleid tracht ik een sterke klemtoon te leggen op de zelfredzaamheid van de zorgvragers en op de thuiszorg. Dat is duidelijk voor de sector van de gezins- en bejaardenhulp waar met ingang van 1 december 1992 de diensten een uitbreiding van hun urencontingent met drie percent hebben gekregen voor zover zij het hun toegewezen contingent gedurende de laatste jaren voor ten minste 90 percent hebben opgebruikt. Dat is logisch. Wij zullen daar trachten te oriënteren. De gezins- en bejaardensector wordt sterk getekend door een historische verhouding en door historische verdelingen. Men kan de traditie van het Vlaamse volk die gegroeid is uit een bepaalde overtuiging, uit bepaalde filosofieën en ideologieën zo maar niet wegcijferen. Sedert het einde van de jaren zeventig tot het begin van de jaren negentig was er een volledige erkenningsstop. De bestaande diensten konden enkel via het IBF-stelsel een beroep doen op meer helpsters. De wijze waarop de urencontingenten in het begin van de jaren negentig werden verdeeld over de verschillende diensten is dus gebaseerd op die historische verdeling. Zij is op zich niet fout. Het historisch aanbod weerspiegelt correct de historische vraag. Het zijn inderdaad diensten van een welbepaalde strekking die in het verleden de gezins- en bejaardenhulp zijn begonnen te organiseren. Men kan het deze diensten niet kwalijk nemen dat zij avant la lettre de gezins en bejaardenzorg

hebben georganiseerd vooraleer deze door de overheid werd gesteund. Alleen is er door een jarenlange blokkering van de urencontingenten een scheeftrekking ontstaan tussen het geblokkeerde aanbod en de geëvolueerde vraag. Het is niet eenvoudig dit in een ommezwaai recht te trekken. Slechts sinds 1992 werd er beslist om beperkte budgettaire marges vrij te geven en de diensten die een grote invulling van de noden betekenen, voor uitbreiding in aanmerking te nemen. Er worden nieuwe erkenningen onderzocht en binnen de budgettaire marges van 1993 zullen deze worden toegekend. Van zodra een dienst kan aantonen dat hij aan een daadwerkelijke vraag beantwoordt, komt hij in aanmerking voor uitbreiding of erkenning. Hier wil ik ingaan op wat enkele sprekers hebben naar voren gebracht. Wij moeten inderdaad weten waar in Vlaanderen de noden liggen.

Mijnheer Van Vaerenbergh, in verband met de onafhankelijke diensten waarover u met de administratie en met leden van mijn kabinet lang hebt gediscussieerd, wil ik zeggen dat van zodra de budgettaire marge het toeliet ik mijn principiële erkenning reeds heb verleend aan de Onafhankelijke Thuiszorg Vlaanderen van de heer Leemans. Van zodra de heer Leemans kan aantonen dat hij aan de erkenningsvoorwaarden van het besluit voldoet en dat hij met het hem toegewezen contingent uren en helpsters aan een daadwerkelijke vraag beantwoordt, komt hij in aanmerking voor uitbreiding. Net als in 1992 zal de uitbreiding 1993 worden verdeeld in het kader van de regionale behoeften en niet van de strekking van de diensten. Ik meen dat ik altijd heb getuigd van een eigen overtuiging maar dat ik ten aanzien van de inzet deze overtuiging altijd heb kunnen overstijgen.

In uw vraagstelling zinspeelt u op het feit dat bepaalde groepen binnen het historisch gegeven een te groot aandeel van het subsidieerbaar urencontingent zouden hebben in verhouding tot het aantal leden dat ze vertegenwoordigen. U hebt trouwens een hypothese geschetst die door geen en-

kel wetenschappelijk onderzoek kan worden bevestigd.

Wij beschikken op dit ogenblik over geen volledige en recente informatie in verband met het profiel van de cliënten, laat staan — en ik weet niet of wij dit kunnen of willen — over hun ideologische overtuiging. Misschien vraagt u me wel dat zulks gebeurt in het kader van het onderzoek dat ik wil opzetten. Het is echter belangrijk een beter beeld te verwerven over de aard van de gebruikers, de leeftijdsopbouw, het feit of ze al dan niet kunnen terugvallen op mantelzorg, en de regionale spreiding van vraag en aanbod. Precies over deze problematiek zal ik in 1993 een oproep tot wetenschappelijk onderzoek formuleren ten aanzien van geïnteresseerde onderzoeksteams. Tussen haakjes, ik wijs niet zomaar onderzoeken toe aan verschillende diensten die daarvoor in aanmerking kunnen komen. Ik heb reeds vorig jaar oproepen gelanceerd voor wetenschappelijk onderzoek. Ik zal een opdracht omschrijven waarvoor geïnteresseerde onderzoeksteams kunnen inschrijven. Op basis van de cijfers die u aanhaalt, moet ik evenwel vaststellen dat de verdeling van het subsidieerbaar urencontingent in het verleden tot geen objectief onverklaarbare ongelijkheden heeft geleid.

U hebt eigenlijk gesteld dat de dienst Gezins- en Bejaardenhulp van KAV 40,3 percent van het subsidieerbaar urencontingent kreeg toegewezen. Dat is correct voor het jaar 1992. U beweert dat KAV-Familiehulp haar diensten voor 87,6 percent aan leden van de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten zou toewijzen. Deze cijfers heb ik niet kunnen controleren, maar ik neem aan dat ze correct zijn. Zij bewijzen dan toch duidelijk dat de diensten Gezins- en Bejaardenhulp, die u onder de christelijke zuil rangschikt, inderdaad ook openstaan voor cliënten die niet zijn aangesloten bij een ziekenfonds dat u verbindt met de christelijke zuil. Immers, ongeveer 13 percent behoort niet tot deze zuil. Ik vind dit dus geen argument. Dat hun leden vooral te vinden zijn bij een bepaalde bevolkingsgroep is normaal, aangezien zo-

Demeester-De Meyer

wel de doelstelling van de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten als die van KAV-Familiehulp zijn gebaseerd op dezelfde levensbeschouwelijke visie.

Ik hoop dat ik uw pleidooi niet moet begrijpen als zou iedere dienst slechts het urencontingent moeten toegewezen krijgen dat correspondeert met het aantal leden van een bepaalde gelijkgezinde strekking. Met andere woorden, dat alleen niet-leden van de christelijke of socialistische bond een beroep zouden kunnen doen op de onafhankelijke dienst die u aanhaalt. Dit zou leiden tot een inefficiënte verdeling van de middelen, daar er geen gelijke regionale spreiding is van het ledenaantal. Kleinere diensten kunnen ook minder flexibel inspelen op acute en plotse vragen. Deze strategie zou de vrije keuze van de cliënt, waarnaar werd verwezen door de heer De Groot, zeker en vast niet ten goede komen.

Als beleidsverantwoordelijke wil ik er in de eerste plaats voor zorgen dat er met de beperkte budgettaire ruimte waarover wij beschikken, een voldoende aanbod komt dat goed en regionaal is gespreid.

Een tweede, even grote bekommernis is dat deze hulp terechtkomt bij die personen, gezinnen of bejaarden die de grootste behoefte hebben aan professionele hulp. Dat wil ik bereiken door de hulpvraag op een zo objectief mogelijke manier te laten inschatten, zowel door huisartsen als door gezins- en bejaardenhulpverleners en maatschappelijk werkers die passen in de zogenoemde zorgenplannen.

Het opstellen van een dergelijk zorgenplan en het aanmoedigen van overleg tussen hulpvragers en hulpverleners wil ik stimuleren via de samenwerkingsinitiatieven voor de thuisverzorging. Ik heb reeds vierenzestig dergelijke samenwerkingsinitiatieven, verspreid over het Vlaamse landsgedeelte, erkend.

Het baanbrekend werk van deze samenwerkingsinitiatieven lag precies vervalpt in hun pluralistische samenstelling. Mijnheer Van Vaerenbergh,

u bent daarvan zelf een getuige, aangezien de diensten die u hebt vermeld zeer actief hebben deelgenomen aan dit overleg.

Ik wijs er u ook op dat de jump to conclusions die u lijkt te maken in verband met de algemene verzuiling en het niet-beantwoorden van sommige hulpvragen toch wel te snel is genomen. Ons systeem is zo opgebouwd dat de overheid initiatieven erkent en subsidieert die aan een reële nood beantwoorden en aan objectieve voorwaarden voldoen. De overheid heeft de medewerking nodig van het vrij initiatief. Het vrij initiatief biedt een enorm groot voordeel. Het kan zeker niet de bedoeling zijn om de hele sector te nationaliseren. Volgens mij is dit zeker niet de goede weg, en ik ben ervan overtuigd dat de meesten van u deze mening delen. Maar eenmaal men stelt dat het vrij initiatief zich moet kunnen ontwikkelen en dat het moet worden gesubsidieerd, moet men ook aanvaarden dat wie een initiatief neemt, voorrang heeft op degene die geen initiatief neemt. In de praktijk is het dus evident dat de hulpvraag terechtkomt bij een reëel en niet bij een fictief aanbod.

Wanneer sommigen zeggen dat er een nieuwe, positieve inhaalbeweging moet komen ten voordele van minderbedeelde, onafhankelijke groepen door het toekennen van extra urencontingenten, dan bevestigt dat mijn stelling dat de vraag kan worden beantwoord via het subsidiëren van het aanbod. Mijnheer Van Vaerenbergh, ik vind het jammer dat u een pleidooi houdt tegen de verzuiling, terwijl u dit principe niet toepast ten opzichte van de groep die u verdedigt. Dat is een merkwaardig verschijnsel.

Ik ben ervan overtuigd dat er een enorm gediversifieerd aanbod moet zijn, dat men effectief moet inspelen op alle zorgen-verstreckers en dat dit initiatief moet worden gesubsidieerd. Bij deze problematiek spelen echter nog andere factoren een rol dan alleen maar de groep van waaruit de vraag wordt geformuleerd.

Gelukkig is het reële aanbod in

Vlaanderen zeer ruim, ook in de verschillende strekkingen van de zorgverlening. Ik kan mij nauwelijks voorstellen dat er mensen zijn, zoals u hebt geciteerd uit het artikel in de Gazet van Antwerpen van 31 december 1992, die met hun hulpvraag nergens terecht kunnen, omdat ze tot geen enkele strekking behoren. Het is mogelijk dat bepaalde hulpvragen niet worden beantwoord omdat het zorgaanbod niet specifiek is aangepast aan de vraag van de betrokken persoon. Maar dit heeft niets te maken met de ideologische achtergrond, te meer daar u een voorbeeld hebt aangehaald waarbij men niet terechtkon bij het OCMW. Het OCMW heeft toch de taak om iedereen te begeleiden.

Ik eindig met te zeggen dat u gelijk hebt in de grondstelling dat alle initiatieven door de overheid op gelijke en correcte wijze moeten worden behandeld en dat de overheid vooral moet toezien op de kwaliteit van de dienstverlening, wetend dat dit het beste middel is om tegemoet te komen aan de vraag om hulp.

Ik sluit mij aan bij hetgeen mevrouw Maximus heeft gezegd. Bovendien meen ik dat ik in deze korte tijd heb kunnen aantonen dat ik probeer overal dezelfde consequente houding aan te nemen. Ik ga in op de vragen en zorg ervoor dat elkeen die nood heeft aan hulp deze ook kan krijgen. Ik laat mij op generlei wijze inspireren door het bevoordelen van een of andere groep omwille van de ideologische strekking. Ik zal wel altijd rekening houden met de regionale spreiding en met de nood van de betrokkene zelf en de hulp die een bepaalde dienst kan bieden.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zou evenwel toch een aantal kleine opmerkingen willen maken. Het was niet de bedoeling te interpellieren ten voordele van een bepaalde groep, maar ten voordele van blijkbaar een steeds grotere groep mensen die zich niet onmiddellijk kan plaatsen in het systeem.

Van Vaerenbergh

Bij het toekennen van urenpakketten wordt de norm van 90 percent gesteld. Wanneer er een **urencontingent** is van 6000 uren en er zijn 8 **gezins-** en bejaardenhelpsters in dienst, dan wordt de 90 percent nooit gehaald wanneer er 2 ziek zijn. Dat wil zeggen dat alle kleine diensten voorafgaandelijk uitgesloten zijn van de toedeling, hoewel deze nood door de Vlaamse regering wordt erkend.

Wij vechten op nationaal vlak in de ziekte- en invaliditeitsverzekering reeds lang tegen historische forfaits. Evenzeer moeten we in Vlaanderen vechten tegen historische forfaits. De interpellatie strekte ertoe de nieuwe groepen die ook in Vlaanderen aan bod komen de mogelijkheid te geven zich waar te maken. Verdiensten in het verleden zijn geen alibi voor de bestending van onrechtvaardige voorrechten. Wij moet streven naar kwaliteit in het aanbod, maar wij moeten er ook voor zorgen dat dit voor iedereen bereikbaar is.

De voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer E. De Groot : Mijnheer de voorzitter, ik wou op mijn beurt de minister danken voor haar antwoord. Wij zullen zeker de laatste zinnen die ze heeft uitgesproken goed onthouden, want zij zijn heel belangrijk. Ik denk trouwens dat de minister daar ook achter staat.

Ik vind het normaal, logisch en rechtvaardig dat naast degenen die in het verleden het welzijnswerk hebben opgestart ook nieuwe initiatieven, nieuwe groepen gelijkwaardige rechten krijgen. Wanneer men zich in dezelfde situatie bevindt, moet men ook dezelfde voordelen en steun kunnen krijgen van de overheid.

Men kan een normering, zoals de heer Van Vaerenbergh heeft gezegd, zo opstellen dat ze op het eerste gezicht heel logisch, billijk en rechtvaardig is. Maar in concrete situaties, bijvoorbeeld wanneer er gezins- en bejaardenhelpsters ziek zijn, dan wordt die norm niet meer be-

haald en dan heeft men geen recht op extra contingentering. Men kan de diensten dan niet uitbreiden omdat men gewoon wordt geblokkeerd, niet door hetgeen zich afspeelt op het terrein, maar wel door datgene wat in die kunstmatige norm wordt opgenomen.

Op die manier kan men natuurlijk nieuwe initiatieven van nieuwe groepen mensen die zich ook maatschappelijk willen inschakelen in de kiem smoren. Ik denk niet, mevrouw de minister, dat dit uw bedoeling is. Ik hoop dat u er rekening zult mee houden dat ook de kleine initiatieven voldoende zuurstof krijgen.

De historische forfaits worden inderdaad afgebouwd. Waarschijnlijk zullen er nog wel een aantal historische forfaits moeten worden nagekeken op hun billijkheid, want anders vrees ik dat ze in de toekomst hysterische forfaits worden, die alleen maar dienen om machtsposities te behouden.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, mijn interpellatie gaat over de brandende problematiek van de kansarme gebieden in het algemeen en de migrantengemeenschappen in het bijzonder.

Ter verduidelijking zal ik de voorgeschiedenis schetsen. De **integratiewerking** werd in de voorbije decennia vooral gestimuleerd door drie instanties, namelijk de sociale organisaties, de parochies en de bedrijven.

De christelijke, socialistische en liberale vakbonden hebben een aantal vrijgestelden van verschillende bevolkingsgroepen. Er worden met name migranten aangewezen en verkozen tot vakbondsafgevaardigden. Ook de mutualiteiten recruterende bodes van verschillen nationaliteiten.

De parochies en sociale organisaties hadden een belangrijk impact op de dienstverlening en weerbaarheid van een groot aantal, vooral Europese, migranten.

Bepaalde bedrijven, onder meer KS,

hebben belangrijke diensten gerealiseerd voor de mijnwerkers en migranten.

Dit waren belangrijke aspecten voor de integratie, maar in de jaren zeventig en tachtig kwam er een kentering. De voorzieningen werden afgebouwd en afgewenteld op de gemeenschap. De parochies konden de groeiende noden van de migranten niet meer aan. De kansarmoede steeg, vooral voor de nieuwe bevolkingsgroep van Turkse en Marokkaanse afkomst.

Er werden evenwel in heel Vlaanderen nieuwe initiatieven ontwikkeld, onder meer vanuit de **buurtopbouw** werken. Deze buurtopbouw werken kwamen echter snel op politiek en methodisch vlak als een bedreiging over, ze stelden zich immers op politiek vlak pluralistisch op. **Degenen** die zich engageerden, waren vaak evangelisch of sociaal bewogen, maar ze werkten vanuit de problemen en niet vanuit de zuilen. Dit paste niet in de bestaande politieke systemen, maar het was niet a-politiek. Het ging om de emancipatie van de kansarmen en migranten. Men werkte vanuit de methodieken van Freire en Cardijn, de stichter van de KAJ.

Actie was belangrijk als element van bewustwording en ter verduidelijking van het probleem.

Zo komt men tot het Limburgse model waarover vaak zeer lovend, misschien te lovend, wordt gesproken. Dat is dus de voorgeschiedenis die toch zeer belangrijk was.

Op het einde van de jaren tachtig komt men in een stroomversnelling. Er is een slecht sociaal-economisch klimaat. Het gaat niet meer zo goed. Er zijn niet veel jobs, er zijn problemen voor sociale woningen en in het onderwijs. Er wordt nu ten overstaan van de migranten een beschuldigende vinger opgestoken en vaak komt die vanwege de Belgische, de Vlaamse kansarmen. Zo worden de **kansarmen** onder elkaar verdeeld. Zij spreken over tegenstrevers, maar in feite zijn het medestanders.

Bepaalde nationalistische groepen speculeren op deze kansarmoede om er electoraal voordeel uit te halen.

Ulburghs

Dan kwam het Koninklijk Commissariaat. Mevrouw **D'Hondt** heeft een belangrijke bijdrage geleverd tot de oplossing van het **migrantenprobleem**. Zij is volgens mij één van de belangrijkste figuren in het naoorlogse België en Vlaanderen.

Zo komen wij tot deze centra die genieten van de geboden financiële mogelijkheden, niet alleen vanuit de Vlaamse regering, maar ook vanuit de verschillende fondsen en andere financiële bronnen. Er komen integratiecentra in Vlaanderen, dus ook in Limburg. Er ontstonden twee modellen. Er waren de vrije initiatieven die gesteund werden door de buurtwerken en die, wanneer zij bepaalde voorstellen aan het integratiecentrum deden, in de verschillende steden erkend werden. In Limburg was dat echter niet zo. Daar werden de vrije initiatieven niet erkend. Dit was wel het geval voor de gemeentelijke initiatieven. Het VFIK heeft een zestal gemeenten erkend. Daar wordt rekening gehouden met de migrantenpopulatie, vooral van de Europese migranten. Hier vallen de andere migranten uit de boot, zij genieten niet van een bestaansminimum maar van bijstand. Het aantal migranten wordt berekend op basis van degenen die een bestaansminimum ontvangen indien ze geen werk hebben.

Zo komen wij tot de gemeentelijke centra en meteen tot de kern van het probleem. Het model van de gemeente Genk wordt vrij gemakkelijk in Limburg overgenomen.

De gemeente Genk heeft een integratiecentrum opgericht met een aantal werkers die door de Vlaamse overheid zijn erkend. Dat centrum hangt af van de schepen, dus van de overheid. De schepen van welzijn, wijk- en migrantenwerking is ook bevoegd voor de migrantenraad en voor de migrantenwerkers. Het gaat hier dus feitelijk over een **overheidsinitiatief**. Er zijn echter belangrijke **overlappingsen**. De buurtwerken, die in de buurten zijn gevestigd, die een lange ervaring hebben, goed werk hebben verricht en nog goed werk verrichten, die het harde veldwerk doen, krijgen

ter zake geen of weinig kans. De overheid organiseert, vanuit het niets, een centrum dat deze werking overlapt. Het werk dat met zeer weinig middelen, zeer moeizaam en met veel vrijwilligers in die wijken wordt gedaan, wordt overgedaan.

De benoemde werkers, ambtenaren, gaan naar de verschillende wijken en zeggen dat zij alles zullen controleren en coördineren. Met welk recht doen zij dat ?

De enen krijgen dus veel mogelijkheden, werkers en geld, de anderen krijgen er geen. Men komt tot een **Mattheüs-effect**.

Mevrouw Demeester, u hebt gezegd dat wanneer het aanbod er is, ook de financiële mogelijkheden komen.

De heer A. Arts : Wat heeft het **Mattheüs-effect** daarmee te maken ?

De heer J. Ulburghs : Het **Mattheüs-effect** wil zeggen dat aan degene die heeft, zal worden gegeven en dat van degene die niet heeft, nog zal worden ontnomen. Wij stellen vast dat de buurtwerken het heel moeilijk hebben. De subsidies, waarop ze feitelijk recht hebben via het integratiecentrum, worden hen ontnomen. Degenen die geen integratiewerking en reeds veel mogelijkheden hadden, krijgen wel geld voor de integratiecentra. Dat is het **Mattheüs-effect** dat ik uit de doeken wou doen.

De heer M. Didden : Ik zou graag een verduidelijking krijgen. Begrijp ik goed dat uw stelling is dat een gemeente eigenlijk niet gerechtigd is om een dergelijk centrum te organiseren, zelfs niet wanneer ze wordt geconfronteerd met een groot aantal migranten ? De gemeente komt hier toch tegemoet aan een aantal suggesties van de Koninklijke Commissaris die door u zo wordt geroemd ?

De heer J. Ulburghs : Mijnheer Didden, ik ben blij dat u deze vraag stelt. Ik denk dat de overheid, bij gebrek aan initiatieven, de plicht heeft eigen initiatieven op te zetten. Dat is ook een probleem van subsidiariteit wanneer het niet gebeurt. Wanneer het wel en goed gebeurt, dan vind ik het wel belangrijk dat de bestaande vrije

initiatieven worden gesteund en niet overlapt.

Ik geef u een paar voorbeelden. In Heusden-Zolder werkten integratiewerkers, vanuit de gemeente, mee met migrantengroepen die in de problemen zaten. Zij werden door de betrokken schepen ter verantwoording geroepen. In welke mate hadden zij autonomie en moet de schepen daarbij worden betrokken ?

Een tweede voorbeeld is Beringen waar integratiewerkers, vanuit de gemeente, met een migrantengroep aan een bepaalde activiteit werken. Die activiteit kon niet plaatsvinden.

Ik kom thans tot mijn vragen. Ten eerste, is het schepencollege de werkgever van het gemeentelijk integratiecentrum en zo ja, welk is zijn bevoegdheid ? Kan dit soms geen rem betekenen op de integratieopdracht van de integratiewerkers ?

Ten tweede, welke garanties krijgen de integratiecentra, zowel gemeentelijke als vrije, om autonoom ten aanzien van partijpolitieke invloed te werken ?

Ten derde, krijgen integrerende zelforganisaties van migranten, die schitterende initiatieven nemen, wel de nodige financiële kansen en ondersteuning ?

Ten vierde, maakt de Vlaamse regering geregeld doorlichtingen van de diverse integratiecentra ? Er blijft ook nog het probleem van de gebieden die inzake onderwijs worden achteruitgesteld en waar bepaalde scholen het zeer moeilijk hebben, vooral wanneer ze dreigen **concentratiescholen** van migrantenkinderen te worden. Ik kan daar echter nu niet op ingaan.

De voorzitter : Minister Demeester-De Meyer heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik zal trachten zo concreet mogelijk te antwoorden op de vragen die de heer Ulburghs heeft gesteld.

Op uw vraag of het schepencollege

Demeester-De Meyer

de werkgever van het gemeentelijke integratiecentrum is en zo ja, wat zijn bevoegdheid is, moet ik u zeggen dat integratiecentra, zoals u weet, kunnen worden opgericht op initiatief van een v.z.w. of door een openbaar bestuur. In dit laatste geval is uiteraard de gemeentelijke overheid, het college van burgemeester en schepenen; formeel de werkgever.

Wanneer het centrum is opgericht door een openbaar bestuur dan moet en ik citeer : daaraan een migrantenraad verbonden zijn, die als taak heeft op eigen initiatief of op verzoek van het centrum advies uit te brengen over de algemene werking van het centrum, onder meer over het activiteitenprogramma, de actieplanning en het jaarverslag. Einde citaat.

De samenstelling van deze migrantenraad wordt eveneens bepaald in een besluit van de regering en bestaat uit representatieve vertegenwoordigers van de migrantengemeenschap, vertegenwoordigers van de categoriale voorzieningen, sociaal-economische, sociaal-culturele en andere voor het migrantenbeleid relevante maatschappelijke sectoren.

Ook moeten vrouwen en jongeren erin vertegenwoordigd zijn. De opdracht van die migrantenraad wordt als volgt bepaald. Hij kan op eigen initiatief of op verzoek van het centrum advies uitbrengen over de algemene werking van het centrum, onder andere over alle opdrachten die in het besluit zijn bepaald, over het activiteitenprogramma, de actieplanning en het jaarverslag. Onder deze opdrachten kan ook ressorteren dat deze raad advies geeft of vraagt over het personeelsbeleid.

Mijnheer Ulburghs, het is voor mij zeer moeilijk te antwoorden op specifieke concrete situaties omdat die mij niet bekend zijn en omdat ik u uit de reglementering ter zake deze gegevens verstrek.

U vroeg welke garanties de integratiecentra, zowel de gemeentelijke als de vrije, krijgen om autonoom van bepaalde partijpolitieke invloeden — zoals u het noemt — te werken. Om

erkend te worden en te blijven, moet volgens artikel 11 van het besluit dat ik reeds heb geciteerd, het dossier een verantwoordingsnota bevatten, opgesteld op basis van de vastgestelde noden en behoeften in het gebied waar het centrum werkzaam is. Hierin wordt duidelijk de noodzaak van het centrum aangetoond en het activiteitenprogramma wordt toegelicht, alsmede de actieplannen om dit programma te verwezenlijken, rekening houdend met de gestelde prioriteiten.

Dit document is een wezenlijk onderdeel van het erkenningsdossier. Vanzelfsprekend keurt de lokale overheid die de erkenning aanvraagt dit goed. Dat programma wordt vertaald in concrete activiteiten die door het integratiecentrum worden gerealiseerd in overleg met het werkveld en de migrantenraad, verbonden aan het centrum.

De verschillende partners, waaronder personeelsleden, de migrantenraad, het schepencollege en de gemeenteraad, moeten uiteraard hun verantwoordelijkheid opnemen om het goedgekeurde programma te realiseren. Gezien — dat moeten wij toch erkennen — deze sector vrij jong is en de integratieproblematiek uiteraard vrij complex is, zal er wel nog wat tijd nodig zijn om deze samenwerking optimaal te realiseren.

Mijns inziens bestaan er voldoende kanalen om de problemen die zouden kunnen rijzen bespreekbaar te maken en op te lossen, zowel plaatselijk als op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap zelf. Het Vlaams Centrum van Integratie van Migrantenvoorzorg — het VCIM, door u allen goed bekend — is voldoende uitgerust om begeleidend op te treden. De werkers uit de centra ontmoeten mekaar op geregelde tijdstippen binnen deze structuren. Er zijn vanuit het VCIM voldoende contacten met het werkveld. Het gebeurt ook dat ik het VCIM uitdrukkelijk de opdracht geef om overleg te organiseren met bepaalde integratiecentra, wanneer daar eventueel problemen zouden rijzen.

Een derde vraag is of de integrerende organisaties van migranten wel de

nodige financiële kansen en ondersteuning krijgen. Naar aanleiding van de uitvoerige discussie die in de Vlaamse Raad heeft plaatsgegrepen, heb ik het initiatief genomen om morgen bij de Vlaamse regering een reglementering voor de erkenning en de subsidiëring van organisaties van migranten voor te leggen, die dan op basis van deze criteria ook kunnen worden erkend.

Minister Weckx, bevoegd voor het cultuurbeleid, neemt de verantwoordelijkheid op voor de uitbouw van het Intercultureel Centrum dat aan deze organisatie de mogelijkheid moet bieden beroep te doen op deskundige begeleiding en ondersteuning. Dit centrum zal eveneens het contact tussen Vlamingen en migranten en de interculturele uitwisseling stimuleren. Er wordt in dit voorstel een experimentele periode van twee jaar vooropgesteld in functie van een eventuele definitieve regeling. Deze zou binnen Cultuur vorm kunnen krijgen en zou dan in samenhang met de herziening van de andere decreten op het sociaal cultureel werk kunnen worden bekeken. Vanuit Welzijn zal met een basis van instapmogelijkheid aan deze organisaties van migranten een kans worden gegeven. Voor de subsidiëring ervan werd op de begroting van Welzijn reeds vorig jaar en ook dit jaar 15 miljoen frank uitgetrokken. Reeds in 1992 werden op basis van een aantal forfaitaire toelagen aan een aantal organisaties van migranten — zelforganisatie is een minder goed gekozen Nederlands woord — op basis van hun werking van vorig jaar toelagen verstrekt. Wij hopen dit met dit besluit voor een periode van twee jaar aan zekere criteria te kunnen onderwerpen.

Mijnheer Ulburghs, een laatste vraag was of de Vlaamse regering geregeld doorlichtingen van de diverse integratiecentra doorvoert. Het besluit van de Vlaamse Executieve dat in de voorwaarden inzake erkenning en subsidiëring van integratiecentra voorziet, is in oktober 1990 in werking getreden. Voor het eerst in onze geschiedenis — na amper twee jaar — heeft deze sector zich kunnen structureren en uitbouwen. Er

Demeester-De Meyer

werken — u hebt dat zelf ook gezegd — heel wat gemotiveerde mensen, zowel in de openbare centra als in de v.z.w.'s, met middelen die hen ter beschikking worden gesteld. Zij werken aan een bijzonder moeizaam proces van integratie. Naar aanleiding van de erkenningsaanvragen werden ter voorbereiding van de erkenningen de werkingen altijd geëvalueerd. Een eerste erkenning wordt steeds verleend voor maximum één jaar. Naar aanleiding van een aanvraag voor verlenging van de erkenning, wordt steeds ter plaatse een inspectie uitgevoerd. Daarnaast wordt het dossier door de administratie grondig bestudeerd en geëvalueerd. Jaarlijks moet ter verantwoording van de subsidiëring bij de administratie ook een werkingsverslag worden ingediend, samen met een financieel verslag. Die stukken worden gecontroleerd alvorens de saldi worden uitbetaald.

Niettegenstaande deze misschien formeel opgelegde evaluaties, is een grondige evaluatie van de werking van de integratiecentra wellicht aangewezen teneinde de identiteit, de positie en de opdrachten van de integratiecentra voor de toekomst te verduidelijken. Ik denk dat men dat na

twee jaar nog niet kan verwachten. Ik heb wel aan de administratie de opdracht gegeven om, in overleg met het VCIM, de werking en de efficiëntie van die integratiecentra van nabij te volgen en eventueel, in de mate van het mogelijke, een eerste globale evaluatie te maken. Op dit ogenblik worden zij op hun individuele werking geïnspecteerd, gecontroleerd en geëvalueerd. Hiertoe zijn de nodige afspraken gemaakt. Ik hoop dat wij, wellicht niet te snel, maar toch binnen twee jaar, een eerste rapport over de globale werking van deze integratiecentra zullen kunnen voorleggen.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Mijnheer de voorzitter, ik dank mevrouw de minister voor haar antwoord, al meen ik dat zij niet voldoende heeft ingepikt op het probleem van de concurrentie. Hiermee bedoel ik het probleem van de overlapping inzake de vzw Vrije Initiatieven en de overheidsinitiatieven die nadien werden vastgelegd.

Vervolgens wens ik het nog even te hebben over de autonomie. De minister zei dat de overheid de lokale programma's moest goedkeuren, maar dat lijkt mij enigszins delicaat.

Het verheugt mij dat contacten en overleg zullen worden georganiseerd in het kader van het VCIM. Dat is uitermate belangrijk.

Tot slot lijkt het mij zeer positief dat na een paar jaar een grondige en globale evaluatie zal worden gemaakt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 12.26 uur.

BIJLAGE

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor de Media

Vergadering van 13 januari 1993

Vaste verslaggever : de heer F. Sarens, secretaris van de commissie

— Vraag om uitleg van de heer G. Annemans tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de werking van een emancipatiebureau binnen de BRTN

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De spreker wijst erop dat zijn vraag enkele maanden geleden werd ingediend als actuele interpellatie. De opdracht van het emancipatiebureau lijkt echter voortdurend te evolueren en het lid vraagt zich dan ook af of het emancipatiebureau als dusdanig nog bestaat en zo ja, of het nog steeds deze naam draagt. De minister bevestigt dat het emancipatiebureau nog steeds onder deze naam bestaat.

Vervolgens wenst het lid toelichting bij de juiste opdracht van dit emancipatiebureau. Hij wenst meer bepaald te weten welke gevolgen de BRTN-hiërarchie heeft gegeven aan de nota van de 'commissie positieve actie' van de BRTN die onder meer zou bepalen dat de oorspronkelijke opdracht van het emancipatiebureau — toezien op de goede behandeling, zowel in het personeelsbeleid als in de uitzendingen van de BRTN, van de vrouw — uitgebreid zou worden tot een migrantenlobby binnen de BRTN.

In de optiek van de bedoelde nota zou het emancipatiebureau het gelijke-kansenbeleid voor vrouwen en minderheden in één programma moeten opnemen om het ook als één geheel uit te voeren. Het lid vraagt of de BRTN aan dit principe zijn goedkeuring heeft gegeven.

De spreker wenst eveneens te vernemen of binnen het emancipatiebureau de subcommissie imago werd opgericht, zoals gevraagd in de nota van de commissie positieve actie. Opdracht zou zijn, citaat, er nauwlettend op toe te kijken hoe over allochtonen wordt bericht in de uitzendingen van de BRTN einde citaat, en vooral te voorkomen dat er in de uitzendingen van de BRTN nog in discriminerende termen over de allochtonen gesproken zou worden. Het lid vraagt zich af of dit in het verleden het geval was en of de subcommissie imago ondertussen reeds dergelijke gevallen heeft aangekaart. Hij vraagt bovendien of de BRTN-top zich, zoals gevraagd door de commissie positieve actie, achter dit beleidsplan heeft geschaard.

Tenslotte stipuleert het gelijke-kansenplan dat naar analogie met het gelijke-kansenplan voor vrouwen nauwkeurig geanalyseerd moet worden hoeveel allochtonen op de BRTN tewerkgesteld zijn — statutairen en contractuelen —, en in welke personeelsgroepen en -niveaus zij al dan niet aanwezig zijn. Het lid vraagt of deze cijfers ondertussen bekend zijn en zo ja, of hij ze ter inzage zou kunnen krijgen.

2. Antwoord door de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden

De minister antwoordt dat als formeel uitgangspunt voor het bestaan van de commissie positieve actie en het emancipatiebureau bij de BRTN de wet van 4 augustus 1978 met betrekking tot de gelijkheid en gelijke kansen voor mannen en vrouwen kan worden genomen.

Op uitdrukkelijke vraag van de commissie positieve actie werd in het voorjaar van 1992 de opdracht van de commissie om een gelijke-kansenbeleid voor vrouwen uit te voeren, uitgebreid tot het opstellen van een gelijke-kansenbeleid voor allochtonen. Die vraag was onder meer geïnspireerd door wat bij andere openbare Europese omroepen, bijvoorbeeld de BBC, gebeurt. Daar werd in het begin van de jaren tachtig al een beleid uitgestippeld dat de gelijke kansen van verschillende onderliggende groepen op de arbeidsmarkt moet waarborgen, met name de vrouwen, de etnische minderheden en de gehandicapten. Ook de Canadese Employment Equity Act is op dezelfde leest geschoeid : op alle niveaus van het personeelsbestand van bedrijven en instellingen, moet er een afspiegeling komen van de reële aanwezigheid van etnische minderheden, vrouwen en gehandicapten in de maatschappij.

Ook sociologen die deze thematiek bestuderen, pleiten ervoor het werkgelegenheidsbeleid voor migranten te koppelen aan de positieve actieplannen voor vrouwen, die al in verscheidene bedrijven — waaronder de BRTN — geïmplementeerd zijn. Zij menen voor allochtonen en vrouwen dezelfde mechanismen voor discriminatie te ontdekken.

In het rapport van de Koninklijk Commissaris voor het Migrantenbeleid, Voor een harmonieuze samenleving van mei 1990, wordt ook uitdrukkelijk gepleit voor positieve acties voor migranten op de arbeidsmarkt : 'in de zin van bestaande — positieve — acties voor vrouwen, jongeren en langdurig werklozen, moeten er acties gevoerd worden met betrekking tot een niet-discriminerend aanwervings-, promotie- en ontslagbeleid door de bedrijven.

De werking van het emancipatiebureau ligt in de lijn van wat de BRTN al meer dan twee jaar lang als beleid met betrekking

tot de migranten naar voor heeft gebracht, met name dat de migrantenproblematiek in de programma's positiever moet worden benaderd en dat moet worden onderzocht hoe de integratie kan worden gestimuleerd.

De minister deelt tenslotte mee dat hij de gegevens inzake de aanwezigheid van allochtonen in het personeelsbestand van de BRTN schriftelijk aan het lid zal bezorgen.

3. Repliek

Het lid meent uit het antwoord van de minister te mogen besluiten dat de opdracht van het emancipatiebureau inderdaad verruimd is — instelling klachtenbureau en subcommissie imago, invoering van minder stringent personeelsbeleid inzonderheid inzake diplomaverensten voor allochtonen en herziening BRTN-statuut om de nationaliteitsvereisten te omzeilen — en dat hij hier te gepasten tijde op zal terugkomen.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor de Media

Vergadering van 13 januari 1993

Vaste verslaggever : de heer F. Sarens, secretaris van de commissie

— Vraag om uitleg van de heer X. Buisseret tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de kinderprogramma's op de BRTN

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Spreeker wijst erop dat de BRTN sinds haar ontstaan programma's verzorgt die specifiek voor kinderen bestemd zijn. In heel wat van deze uitzendingen worden de kinderen zelf betrokken. Spelletjes, behendigheidsproeven en kwissen komen regelmatig aan bod. Tik Tak is een pareltje van kindertelevisie en ook Schoolslag en andere programma's zijn aangenaam om te bekijken.

Het lid betreurt dat een groot aantal kinderen, namelijk de gehandicapten, in deze programma's zo weinig aan bod komt. In dit land komt zowat elke maatschappelijke geleding op de BRTN aan zijn trekken — politieke partijen, vakbonden, religieuze genootschappen — maar de mindervalide kinderen worden over het hoofd gezien.

Nochtans zou het de maatschappij ten goede komen indien deze minderheid in de televisieuitzendingen meer aan bod zou komen. Mindervaliden worden nog steeds als een rariteit beschouwd ; hun optreden in televisie-programma's zou het gewenningsproces aanzienlijk kunnen verbeteren. Ook de ouders zouden aangenaam verrast zijn hun kind als een volwaardig persoon op het televisiescherm te kunnen bekijken.

Het lid geeft toe dat een groot aantal van deze kinderen niet bekwaam is in kinderprogramma's op te treden. Hij brengt hulde aan de personen die deze jongeren dagdagelijks begeleiden. Veel mindervaliden zijn echter wel in staat enige activiteit te ontplooiën. De Olympics voor gehandicapten vormen hiervan de mooiste illustratie. Voor hen moet er plaats zijn op het BRTN-scherm.

Het lid dringt erop aan dat de minister er via een omzendbrief bij de BRTN op zou aandringen in zijn kinderprogramma's meer aandacht te schenken aan de minder-validen.

2. Antwoord verstrekt door de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden

De minister antwoordt dat de BRTN in een aantal uitzendingen wel degelijk aandacht heeft voor minder-valide of geestelijk achtergebleven kinderen.

Wat de radio betreft, hier laat het programma Kattakwaad al van bij de start ook kinderen aan bod komen die zich om een of andere reden moeilijk kunnen inpassen in het maatschappelijke leven. De laatste maanden is er in dit programma aandacht besteed aan autistische kinderen, dieetkinderen — zoals diabetespatiëntjes — en hyperkinetische kinderen.

Maar ook in andere radio-programma's, zoals De kleren van de keizer en Voor de dag wordt geregeld aandacht besteed aan die problematiek, ook wat betreft de kinderen. Radio 1 wil immers een platform zijn voor alle, ook minder weerbare groepen in onze samenleving. Dat past in het profiel van dit net.

Op dit ogenblik bereidt de radio een programma voor over en met kinderen uit het Buitengewoon Lager Onderwijs.

Wat de televisie betreft, hier wordt niet systematisch, maar wel bij elke voor kinderen en jongeren interessante gelegenheid onderwerpen in verband met anders-validen behandeld. Zo werd zeer recent in het programma Sleutel in primeur de krant voor blinden gebracht ; hierbij kwamen blinde en slechtziende jongeren aan het woord.

Terloops kan hieraan worden toegevoegd dat sommige programma's ongewild aanslaan bij mindervalide jeugd en/of mensen uit de verzorgingswereld ; zo ontving de maker van Tik Tak een delegatie van autistische kinderen die hun voordeel halen uit de programmareeks Tik Tak die volledig gebaseerd is op herhaling ; bij deze anders-valide kijkertjes is dit programma erg in trek.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor de Media

Vergadering van 13 januari 1993

Vaste verslaggever : de heer F. Sarens, secretaris van de commissie

— Vraag om uitleg van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de verdeling van de programma's van Tele-Bruxelles en Eurosport in de zes randgemeenten rond Brussel

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Spreker wijst op de moeilijkheden die de Vlamingen in de Vlaamse Rand rond Brussel ondervinden om zich in stand te houden. Vooral in de zes faciliteitengemeenten rond Brussel is het een dagelijkse strijd om het hoofd te blijven bieden aan de verfransing, om te blijven roeien tegen de verfransingsstroom in, die dan nog vaak door de betrokken gemeentebesturen mee in de hand wordt gewerkt.

Uit de aanwezigheid en de toespraak van de minister op de voorstelling van het stripalbum dat het comité van de zes randgemeenten van Brussel onlangs in Linkebeek organiseerde, meent het lid te mogen afleiden dat de minister het ermee eens is dat de Vlamingen in de Rand volle steun verdienen. Nochtans hebben deze Vlamingen geregeld het gevoel dat ze door de overheid tot last worden ervaren, dat men hen met andere woorden wel lippendiensten bewijst, maar dat nogal nonchalant wordt omgesprongen met detailkwesties.

Het lid meent dat de zaak van de kabeldistributie in de randgemeenten een voorbeeld is van dergelijke detailkwestie, die in het licht van de beïnvloedende kracht van het medium televisie toch weer niet mag worden onderschat. In deze gemeenten wordt namelijk al enige tijd het kabeldecreet van 28 januari 1987 met de voeten getreden. In Drogenbos en Wemmel verdeelt Coditel de programma's van Tele-Bruxelles, TV5 en Canal+. Het lid had graag vernomen of daarvoor ooit toestemming werd verleend.

De programma's van Eurosport kunnen alleen in het Nederlands ontvangen worden door die inwoners die over een stereo-toestel beschikken. De overigen — en dat is toch altijd een meerderheid — moeten het stellen met de franstalige versie die op het monokanaal wordt doorgegeven. Wat dit laatste betreft, herinnert het lid de minister aan zijn antwoord op een door hem gestelde schriftelijke vraag van 30 april. De minister stelde toen dat hij Coditel zou verzoeken voor Drogenbos en Wemmel zo vlug mogelijk een regeling te treffen waardoor in gans het Nederlandse taalgebied, en dus ook in Wemmel en Drogenbos, de Nederlandse versie van Eurosport voor iedereen te ontvangen moet zijn. Volgens het lid is dit momenteel nog niet het geval.

In Wezembeek-Oppem en in Kraainem wordt Tele-Bruxelles door Iverlec eveneens op de kabel gezet. Naar het lid vernomen heeft, zou Iverlec onder druk gezet zijn door de betrokken gemeentebesturen om Tele-Bruxelles terug door te seinen, ofschoon er niet vooraf toestemming werd verleend door de Executieve, wat naar hij meent toch vereist is. Spreker wijst er bovendien op dat Tele-Bruxelles een regionale zender is, waarvan de Brusselse gewestminister en FDF'er Georges Désir de voorzitter is.

Het lid herinnert de minister aan zijn antwoord op een schriftelijke vraag van februari, waarin hij stelde dat hij de betrokken maatschappij zou aanschrijven om zich aan de bestaande regelgeving aan te passen. Zover het lid bekend, komt Tele-Bruxelles in beide gemeenten nog altijd op de buis. Hij vraagt of dit betekent dat de kabelmaatschappij intussen een aanvraag heeft ingediend waarop de minister toestemming zou hebben verstrekt om de zender voor de Franstalige Brusselaars op de kabel te zetten, of dat Iverlec daarentegen gewoon zijn zin doet? Hij vraagt of Iverlec en Coditel door de administratie werden benaderd om zich in regel te stellen. Indien dit het geval is, vraagt hij wanneer dit is gebeurd; indien dit niet het geval is, wenst hij te weten waarom dit niet gebeurde. Samengevat wenst hij te vernemen hoe het komt dat de bedoelde zenders in de zes randgemeenten van Brussel nog steeds op de kabel worden doorgeseind.

Vervolgens wijst het lid op de onmogelijkheid om de uitzendingen van TV2 via de kabel te ontvangen in de Druivenstreek, waar Franstaligen en andere Nederlandsonkundigen zich ook al heel goed thuisvoelen.

Volgens de minister is dit te wijten aan de val van de 300 meter hoge BRT-RTBF-mast te Waver in 1983, waardoor vanop een tijdelijke installatie op het Rijksadministratief Centrum in Brussel wordt uitgezonden. Hieraan zal eind 1994 worden verholpen. Volgens het lid klinkt dit aannemelijk, al lijkt meer dan tien jaar wel vreselijk lang. Wat hij echter niet begrijpt, is dat intussen de ontvangst van RTBF, het tweede net van de RTBF en van Tele 21 blijkbaar geen probleem vormt in de Druivenstreek. Ook hieromtrent had het lid graag enige toelichting gehad.

Tot slot wenst hij nog een derde zaak onder de aandacht van de minister te brengen, namelijk deze van de borden met

frequentiemelding langs de invalswegen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Op dit ogenblik treft men daar nog altijd uitsluitend borden aan waarop de frequentie van een Franstalige zender wordt vermeld.

In mei antwoordde de minister op de vraag van het lid daaromtrent dat de BRTN door het Brussels Gewest niet werd aangezocht om borden ter beschikking te stellen. De openbare omroep zou daarop zelf contact hebben genomen met het Brussels departement van Openbare Werken en Verkeer. De minister deelde toen mee dat het uitwerken van concrete uitvoeringsmodaliteiten moeizaam vorderde maar dat de BRTN alles in het werk stelde om zo snel mogelijk tot een aanvaardbare oplossing te komen. Intussen ziet het lid nog altijd geen borden en hij vraagt zich af of het voor de regering geen tijd is om zich met deze zaak te gaan bemoeien.

Het lid herhaalt dat het hier in principe detailkwesties betreft, maar dat ze voor de Vlaamsbewuste inwoners van Brussel en van de Rand rond Brussel een symbolische betekenis hebben. Uit de manier waarop aangelegenheden als deze door de regering ter harte worden genomen, blijkt in hoeverre de bekommernis om de Brusselse Vlamingen en om de Vlaamse Rand reëel is. Bovendien geven ze volgens het lid aan in hoeverre de Vlaamse overheid machtig, of, in dit geval, onmachtig is.

Het lid vraagt hoe de minister in deze aangelegenheden schot denkt te brengen.

2. Antwoord verstrekt door de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden

De minister wijst er in eerste instantie op dat het algemeen bekend is dat de kabelnetten niet samenvallen met administratieve grenzen. Dit schept een aantal problemen in Vlaanderen omdat de zendgebieden van de regionale televisie niet overeenstemmen met de zones die door de kabelmaatschappijen via een hoofdstation worden bediend. Op dit ogenblik wordt met een vertegenwoordiging van de kabelmaatschappijen naar praktische en pragmatische oplossingen gezocht.

De kabelmaatschappijen huiveren evenwel bij de gedachte dat een gedeelte van het verzorgingsgebied van een hoofdstation zou moeten worden afgesplitst. Dat zou eventueel via het plaatsen van filters kunnen. Om financiële en praktische redenen vinden ze dat onverantwoord. Zij zijn wel bereid alle andere alternatieven te onderzoeken.

Dit maar om te stellen dat een oplossing voor de zes faciliteitengemeenten niet zo eenvoudig is. De minister is het met het lid eens dat ook daar de Vlaamse regelgeving onverkort moet worden toegepast.

De minister deelt mee dat hij een aantal contacten heeft laten leggen met de kabelmaatschappijen die de zes faciliteitengemeenten bedienen. In Sint-Genesius-Rode en in Linkebeek, die vanuit een in Vlaanderen gelegen hoofdstation wordt bediend, zijn er geen problemen. Voor Wezembeek-Oppem en Kraainem, waar TV5 en Tele-Bruxelles nog worden doorgegeven, wenst de maatschappij te vernemen welke de basis is om Tele-Bruxelles en TV5 te verdelen. Het huidige kabeldecreet stelt dat mits vooraf toestemming wordt verleend door de Vlaamse regering die ter zake voorwaarden kan opleggen, de kabelmaatschappij televisieprogramma's, gemachtigd door de regering van het tot de Europese Gemeenschap behorend land kan doorgeven mits de zo gekende en betwiste taalvereiste. Wat Tele-Bruxelles betreft is het verzorgingsgebied beperkt tot het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad.

De minister zal de opdracht geven dit aan de kabelmaatschappij mee te delen. Hij zal tevens vragen dat de maatschappij zich aan de Vlaamse regelgeving aanpast.

De minister merkt nog op dat de betrokken kabelmaatschappij de kabelverdeling in Wezembeek-Oppem en Kraainem heeft overgenomen van de eigen gemeentelijke regie die zonder eigen antennestation werkte. Het signaal wordt door Brutele geleverd. Bij de overname zou bedongen zijn dat de maatschappij alle rechten en verplichtingen overnam.

Wemmel en Drogenbos worden bediend door een Brusselse kabelmaatschappij (Coditel).

Eurosport is meertalig en wordt via één enkel kanaal in twee versies doorgegeven, namelijk in het Engels/Nederlands en in het Frans. Bezitters van een stereotelevisietoestel kunnen via de taalkeuzetoets kiezen. De bezitters van een gewoon televisietoestel – enkel mono – hebben deze keuzemogelijkheid niet en krijgen automatisch de Franstalige versie doordat deze versie op het monokanaal wordt doorgegeven. Deze situatie houdt wel verband met de samenwerking tussen Eurosport en TFI omdat voordien enkel een Engels/Nederlandse versie van het Eurosportprogramma bestond. Ook wordt Tele-Bruxelles nog steeds doorgegeven.

De minister geeft ook hier de opdracht om de regelgeving toe te passen. Het is inderdaad niet aanvaardbaar dat niet iedereen in Wemmel en Drogenbos Eurosport in het Nederlands kan ontvangen.

De kabelmaatschappij verdeelt Sportnet – Nederlands/Duits – en TV-Sport -Frans/Engels op twee kanalen. De aangekondigde fusie van Eurosport en Sportnet moet hier een oplossing kunnen bieden. Ik vestig de aandacht van de kabelmaatschappij op die mogelijkheid.

Volgens de minister zou de beste oplossing erin bestaan dat Wemmel en Drogenbos bij een Vlaamse kabelmaatschappij aansluiten.

Wat de ontvangst van TV2 in de Druivenstreek betreft, hier herinnert de minister eraan dat in 1983 in Waver een 300 meter hoge zendmast is neergestort. Sindsdien wordt TV2 uitgezonden met een tijdelijke installatie op het Rijksadministratief Centrum in Brussel. Het zendvermogen van deze installatie is beperkt, vandaar ook de moeilijkheden.

Vanaf eind 1994 zal TV2 met hoog vermogen uitgezonden worden op de zendmast van SintPieters-Leeuw. Deze mast is in aanbouw en bereikt momenteel reeds een hoogte van 150 meter. RTBF bouwde een nieuwe toren in Waver waardoor de ontvangst van Tele 21 in de Druivenstreek uitstekend is.

Dat de nieuwe BRTN-installaties zoveel later dan RTBF zullen in dienst komen is te wijten aan de langdurige procedures voor het bekomen van de bouwvergunning.

Wat tenslotte de frequentieborden op de invalswegen van Brussel betreft, deelt de minister mee dat er inmiddels vooruitgang is geboekt inzake de uitvoeringsmodaliteiten. Minister J. L. Thys heeft toegezegd dat hij de borden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal betalen. Er komen afzonderlijke borden met de vermelding RADIO INFO, RADIO 1 en FM 91.7. Het nieuwe verkeersbord heet F 93.

3. Repliek

Het lid is zich bewust van de moeilijkheid van het dossier, maar hij vraagt zich af wanneer de besprekingen met de kabelmaatschappijen zullen worden afgerond en over welke sanctionerende maatregelen de minister eventueel beschikt.

4. Antwoord verstrekt door de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden

De minister antwoordt dat hij de besprekingen met de kabelmaatschappijen midden 1993 hoopt af te ronden. Eventueel dient de regelgeving aangepast

Wat de sanctiemogelijkheden betreft wijst hij erop dat bij het parket klacht ingediend kan worden maar dat hij in dit dossier in de eerste plaats voor overleg en consensus pleit.

Tenslotte wijst de minister erop dat hij geen nieuwe toestemmingen aan de kabelmaatschappijen heeft gegeven omdat er sinds zijn aantreden geen nieuwe aanvragen zijn geweest.